

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОДЕСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Освітньо-професійна програма
«Економіка»
Спеціальність 051
«Економіка»
Група 2БЕП-31

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеню першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему: «Аналіз фінансової стійкості підприємства та шляхи її підвищення на прикладі ПП ВТК «Лукас»»

Проектний матеріал складається з пояснювальної записки на 60 сторінках та ілюстративного матеріалу

Здобувач освіти _____ (Ковальова Д.В.)

Керівник _____ (Кухарук А.А.)

До захисту допущений

Завідувач кафедри _____ (Кулаковська Т.А.)

Завідуючий відділенням _____ (Воронкова Ю.В.)

Захист «___» _____ 20__ р. Протокол ДКК № _____

Оцінка ДКК _____

Секретар ДКК _____

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОДЕСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Відділення економічне
Кафедра Економіки
Освітньо-професійна програма «Економіка»
Спеціальність 051 «Економіка»
Форма навчання денна

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Заст. дир. з НВР Беркань І.В.

« _____ » _____ 20__ р.

З А В Д А Н Н Я
на кваліфікаційну роботу бакалавра

Здобувачу освіти _____ Ковальовій Дар'ї В'ячеславівні
(*прізвище, ім'я, по-батькові*)

Тема кваліфікаційної роботи: Аналіз фінансової стійкості підприємства та шляхи її підвищення на прикладі ПП ВТК «Лукас»

1. Затверджена наказом по коледжу № _____ від « ____ » _____ 20__ р.
2. Термін подання студентом закінченої роботи « ____ » _____ 20__ р.
3. Вихідні дані до роботи: Вихідними даними для виконання роботи є Закони України, Постанови Кабінету Міністрів України, інструктивні матеріали, звіти підприємств, періодичні видання, офіційні матеріали Державного комітету статистики України, матеріали публікацій в друкованих та електронних економічних виданнях, першоджерела та дані фінансової звітності досліджуваного підприємства.
4. Зміст роботи (перелік питань, що підлягають розгляду): Розкрити поняття та сутність фінансової стійкості підприємства, вказати методи оцінки та аналізу фінансової стійкості, розглянути механізм управління фінансовою стійкістю, провести аналіз фінансового стану та оцінку фінансової стійкості підприємства на прикладі ПП ВТК «Лукас», запропонувати шляхи підвищення фінансової стійкості підприємства.
5. Перелік графічного матеріалу: Розробити графічний та табличний матеріал по питанням: поняття і сутність фінансової стійкості підприємства, фактори впливу на фінансову стійкість, методи оцінки та аналізу фінансової стійкості, механізм управління фінансовою стійкістю, аналіз фінансового стану та оцінка фінансової стійкості підприємства, факторний аналіз порогу рентабельності та запасу фінансової стійкості, пропозиції щодо підвищення фінансової стійкості.

6. Консультанти з окремих розділів роботи:

Розділ	Консультант (вчене звання, ПП)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання – «__» _____ 2021 р.

Керівник _____ (Кухарук А.А.)

Завдання прийняв до виконання _____ (Ковальова Д.В.)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи
1.	Затвердження плану кваліфікаційної роботи	14.01.2022
2.	Складання бібліографії	09.02.2022
3.	Теоретичні основи фінансової стійкості підприємства	07.03.2022
4.	Дослідження рівня фінансової стійкості підприємства ПП ВТК «Лукас»	18.04.2022
5.	Написання висновку та надання пропозицій, щодо підвищення фінансової стійкості підприємства	16.05.2022
6.	Здача закінченої кваліфікаційної роботи	20.06.2022
7.	Захист кваліфікаційної роботи	28.06.2022

Здобувач освіти _____ (Ковальова Д.В.)
(підпис)

Керівник роботи _____ (Кухарук А.А.)
(підпис)

АНОТАЦІЯ

на кваліфікаційну роботу бакалавра

Кваліфікаційна робота бакалавра містить 60 сторінки, 15 таблиці, 10 рисунків, список використаних джерел з 32 найменуваннями, 8 додатків.

Метою виконання роботи є дослідження теоретичних та практичних основ підвищення фінансової стійкості підприємства, аналізу її оцінки, а також пошуку заходів щодо її поліпшення.

Об'єктом проведення аналізу, узагальнень і дослідження виступає ПП ВТК «Лукас».

Предметом дослідження є процеси аналізу та шляхи підвищення фінансової стійкості підприємства.

Завданням роботи передбачено розгляд економічної сутності фінансової стійкості та факторів, що на неї впливають, розглянуті методи оцінки та аналізу фінансової стійкості, а також механізм управління фінансовою стійкістю, проведений аналіз фінансового стану підприємства, проведена оцінка показників фінансової стійкості підприємства та платоспроможності, запропоновані шляхи і заходи по підвищенню фінансової стійкості підприємства.

За результатами виконаної роботи сформульоване поняття фінансової стійкості, проаналізовано зміни показників фінансової стійкості підприємства та платоспроможності, виявлені основні недоліки в управлінні фінансовою стійкістю та запропоновані шляхи і заходи для поліпшення стану.

Одержані результати можуть бути використані на ПП ВТК «Лукас» з метою підвищення фінансової стійкості підприємства.

Рік виконання роботи - 2022

Рік захисту роботи - 2022

ЗМІСТ

Вступ.....	5
Розділ 1. Теоретичні основи фінансової стійкості підприємства.....	8
1.1 Поняття і сутність фінансової стійкості підприємства	8
1.2 Методи оцінки та аналізу фінансової стійкості підприємства	15
1.3 Механізм управління фінансовою стійкістю підприємства.....	22
Розділ 2. Дослідження рівня фінансової стійкості підприємства ПП ВТК «Лукас».....	25
2.1 Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності ПП ВТК «Лукас».....	25
2.2 Аналіз фінансового стану ПП ВТК «Лукас».....	32
2.3 Оцінка фінансової стійкості та ліквідності ПП ВТК «Лукас».....	43
Висновок.....	54
Список використаних джерел.....	57
Додатки	

					БЕП 31. 09. 000 КРБ			
Вим.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	Аналіз фінансової стійкості підприємства та шляхи її підвищення на прикладі ПП ВТК «Лукас»	Літ.	Арк.	Аркушів
Розроб.	Ковальова Д.В.						4	60
Керівник	Кухарук А.А.					ВСП «ОТФК ОНТУ» зр. 2БЕП-31		
Н.контроль	Петрашова В.І							
Затвердив	Кулаковська Т.							

ВСТУП

Актуальність теми. Однією з основних характеристик фінансового становища підприємства є фінансова стійкість, яка свідчить про ефективне управління фінансовими ресурсами і відображає фінансову незалежність організації від зовнішніх інвесторів і кредиторів. На сучасному етапі розвитку економічних відносин управління фінансовою стійкістю має важливе значення для підтримки платоспроможності, ліквідності та, відповідно, конкурентоспроможності підприємства. Пояснюється це тим, що розвиток ринкових відносин, глобалізація та нестабільність економіки сприяють прагненню керівництва забезпечити безпеку і стійкість розвитку свого підприємства. Фінансово стійке підприємство є більш інвестиційно привабливим, надійним для партнерів, клієнтів і постачальників, а також сприяє розвитку економіки країни.

Фінансова стійкість підприємства – це здатність суб'єкта господарювання функціонувати і розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів і пасивів в змінюється внутрішньому середовищі, яке гарантуватиме його платоспроможність та інвестиційну привабливість у межах допустимого ризику. Виходячи з цього визначення, фінансову стійкість можна розглядати як узагальнюючу характеристику підприємства.

Сьогодні успішні компанії відчують потребу у формуванні та ефективному функціонуванні нової системи управління на мікроекономічному рівні, орієнтованої на зростання власного капіталу при забезпеченні цільового рівня фінансової стійкості в умовах нестабільного зовнішнього середовища. У зв'язку з цим проблема формування і функціонування системи управління фінансовою стійкістю є надзвичайно актуальною для підприємств.

Що до виробничих підприємств ця проблема набуває ще більшого значення у зв'язку з низкою особливостей їх діяльності. До цих особливостей, зокрема, відносяться складне організаційне управління; наявність великого

					<i>БЕП 31. 09. 000 КРБ</i>	Акр.
						5
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

обсягу товарно-матеріальних запасів; тривалий виробничий цикл; висока фондомісткість; значна вартість інвестицій в оновлення основних фондів і високий рівень залучення позикових коштів тощо. Наявність легко використовуваних на практиці інструментів управління фінансовою стійкістю, інтегрованих в загальну систему управління сприяє підвищенню ефективності його функціонування як відкритої соціально-економічної системи, яка взаємодіє із зовнішнім середовищем.

Тому актуальність представленої теми полягає в тому, що в умовах економічної кризи, найважливішим завданням є забезпечення фінансової стійкості виробничих підприємств. Її можна визнати, якщо при несприятливих змінах зовнішнього середовища, воно продовжує функціонувати згідно з установленними нормами, в повному обсязі і своєчасно виконувати зобов'язання перед своїм персоналом, постачальниками, кредиторами, бюджетними та позабюджетними фондowymi організаціями, а також виконувати поточні плани і намічені програми за своїм розвитком і розширенню.

Мета і завдання. Метою кваліфікованої роботи є дослідження теоретичних та практичних рекомендацій відповідно до підвищення фінансової стійкості підприємства.

Відповідно до поставленої мети в кваліфікаційній роботі передбачено вирішення таких основних завдань:

- розглянути поняття та сутність фінансової стійкості;
- виявити фактори, що впливають на фінансову стійкість підприємств;
- визначити методи оцінки та аналізу фінансової стійкості підприємства;
- навести загальну характеристику діяльності ПП ВТК «Лукас»;
- проведення оцінки фінансового стану та фінансової стійкості підприємства;
- розглянути напрямки підвищення фінансової стійкості підприємства;
- запровадження основних шляхів підвищення фінансової стійкості аналізованого підприємства.

					<i>БЕП 31. 09. 000 КРБ</i>	Акр.
						6
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Об’єкт дослідження – фінансовий стан підприємства як основа його ефективного функціонування.

Предмет дослідження – шляхи підвищення фінансової стійкості ПП ВТК «Лукас».

Методи дослідження. У роботі застосовувались такі прийоми й методи дослідження, як горизонтальний та вертикальний фінансовий аналіз, порівняльний фінансовий аналіз, аналіз фінансових коефіцієнтів.

Теоретичну основу роботи становить діалектичний метод пізнання, який забезпечив вивчення фінансових відносин підприємств в їх розвитку, взаємозв'язку та взаємозалежності. В процесі дослідження використовувались прийоми аналізу і синтезу, порівняльний і економічний аналіз, графічний метод, нормативний, табличний, статистичний, порівняльний, методи економіко-математичного моделювання.

Інформаційна база дослідження. Під час написання кваліфікаційної роботи в якості інформаційної бази використовувалися навчальні матеріали з фінансового аналізу, наукові публікації та монографічні видання, присвячені проблемам фінансової стійкості підприємства та її підвищення, законодавча база України, матеріали лекцій та презентацій, внутрішні документи та фінансова звітність ПП ВТК «Лукас» за 2019-2020 роки.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, двох розділів, висновку, списку використаних джерел та додатків. Основний обсяг кваліфікованої роботи бакалавра становить 60 сторінок комп’ютерного тексту, робота містить 15 таблиці, 10 рисунків та 8 додатків. Список використаних джерел складається з 32 найменувань.

					<i>БЕП 31. 09. 000 КРБ</i>	Акр.
						7
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Поняття і сутність фінансової стійкості підприємства

На сьогоднішній день запорукою ефективної діяльності підприємства слугує не тільки позитивний фінансовий результат у вигляді чистого прибутку, але і забезпечення фінансової стійкості. Тому що при нестабільних макроекономічних умовах, високій конкуренції та впровадженні інноваційних заходів дуже важко ефективно функціонувати.

Для забезпечення фінансової стійкості підприємство повинне мати гнучку структуру капіталу, вміти організувати його рух таким чином, щоб забезпечити постійне перевищення доходів над витратами з метою збереження платоспроможності і створення умов для самовідтворювання.

Оцінка фінансової стійкості є складовою аналізу фінансового стану, яка характеризує особливості формування капіталу підприємства, його структуру та динаміку. Достатній рівень фінансової стійкості є своєрідним індикатором формування іміджу підприємства, а як наслідок, залучення інвестицій, отримання банківських кредитів, співпраці з надійними контрагентами. Тому дослідження методів та підходів забезпечення фінансової стійкості підприємства є важливою складовою фінансової роботи на підприємстві, яка свідчить про наявність у підприємства фінансових ресурсів для забезпечення подальшого фінансово-економічного розвитку.

В науковій літературі немає єдиного погляду на сутність поняття «фінансова стійкість», а також єдиної методики оцінки та аналізу, проведений аналіз науково-методичних джерел свідчить про неоднозначність у визначенні цього поняття.

Відомі вітчизняні та закордонні вчені, такі як: Білик М.Д., Бланк І.О., Мамонтова Н.А., Приймак І.І., Партін Г.О. Савицька Г.В., Філімоненков О.С.,

					<i>БЕП 31. 09. 001 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		8

Цал-Цалко Ю.С. та інші, характеризують поняття «фінансова стійкість підприємства» у своїх трактуваннях, що наведені у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Підходи до трактування поняття «фінансова стійкості підприємства» різними науковцями

Автор, джерело	Визначення сутності фінансової звітності
Азрилиян А.Н., Азрилиян О.М., Калашникова Е.В. [1, с. 987]	Фінансова стійкість – це комплексне поняття, яке володіє зовнішніми формами прояву, формується в процесі господарської діяльності і знаходиться під впливом різних факторів.
Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. [2, с. 305]	Фінансова стійкість – це такий стан фінансових ресурсів, за якого раціональне розпорядження ними є гарантією наявності власних коштів, стабільної прибутковості та забезпечення процесу розширеного відтворення.
Бланк І.А. [3]	Фінансова стійкості характеризує стабільність фінансового стану підприємства, що забезпечується високою часткою власного капіталу в загальній сумі фінансових ресурсів, які використовуються.
Грабовецький Б.Є. [4]	Фінансова стійкість – це надійно гарантована платоспроможність, рівновага між власними та залученими засобами, незалежність від випадковостей ринкової кон'юнктури і партнерів, довіра кредиторів і інвесторів та рівень залежності від них, наявність такої величини прибутку, який би забезпечив самофінансування.
Заюкова М.С. [5, с. 13]	Фінансова стійкість – це комплексна категорія, яка відображає рівень фінансового стану та фінансових результатів підприємства, здатність виконувати свої зобов'язання та забезпечувати розвиток діяльності при збереженні кредито- та платоспроможності.
Коробов М.Я. [6, с. 276]	Фінансова стійкість – це стійкий фінансовий стан підприємства.
Кремень В.М., Щепетков С.Я. [7, с. 108]	Фінансова стійкість – це спроможність підприємства за рахунок власних коштів забезпечувати діяльність або запаси і витрати, це здатність господарюючого суб'єкта функціонувати й розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів та пасивів у мінливих умовах внутрішнього і зовнішнього середовища.

Продовження таблиці 1.1

Кривицька О.Р. [8, с. 138]	Фінансова стійкість є результатом формування достатнього для розвитку підприємства обсягу прибутку, що є визначальною ознакою його економічної незалежності.
Мамонтова Н.А. [9]	Фінансова стійкість – економічний стан підприємства, за якого забезпечується стабільна фінансова діяльність, постійне перевищення доходів над витратами, вільний обіг грошових коштів, ефективне управління фінансовою стійкістю, безперервний процес виробництва і реалізації продукції, розширення та оновлення виробництва. Свідчить про забезпеченість підприємства власними фінансовими ресурсами, рівень їх використання, напрями розміщення.
Марцин В.С. [10, с. 27]	Фінансова стійкість – це здатність підприємства стабільно розвиватися, зберігаючи свою фінансову безпеку в умовах ризикового внутрішнього і зовнішнього середовища з метою максимізації фінансових результатів і забезпечення розширеного відтворення.
Москалець К.М. [11, с. 83]	Фінансова стійкість – це комплексне поняття, яке перебуває під впливом різноманітних фінансово-економічних процесів, тому їх слід визначити як такий стан фінансових ресурсів підприємства, результативності їхнього розміщення й використання, при якому забезпечується розвиток виробництва чи інших сфер діяльності на основі зростання прибутку й активів при збереженні платоспроможності.
Русіна Ю.О., Полозук Ю.В. [12, с. 93]	Фінансова стійкість – це узагальнена характеристика фінансового стану підприємства, тобто здатність суб'єкта господарювання розвиватися та функціонувати, забезпечувати фінансову незалежність, що гарантує інвестиційну привабливість та платоспроможність підприємства.
Савельєва А.О. [13]	Фінансова стійкість – це комплексна характеристика фінансового стану підприємства, яка відображає в процесі взаємодії зовнішніх і внутрішніх факторів впливу досягнення стану фінансової рівноваги і здатність не лише утримувати на відповідному рівні протягом деякого часу основні характеристики діяльності підприємства, але й функціонувати і розвиватися.

Закінчення таблиці 1.1

Савицька Г.В. [14, с. 611]	Фінансова стійкість – це здатність суб'єкта господарювання функціонувати і розвиватися, зберігати рівновагу своїх активів і пасивів у зовнішньому і внутрішньому середовищі, яке змінюється; що гарантує його постійну платоспроможність та інвестиційну привабливість в межах припустимого рівня ризику.
Цал-Цалко Ю.С. [15, с. 330]	Фінансова стійкість це стан активів підприємства, що гарантує йому достатню платоспроможність.
Шеремет А.Д., Сайфулін Р.С. [16, с. 212]	Фінансова стійкість – це результат, який свідчить про забезпечення підприємства власними фінансовими ресурсами, рівень їхнього використання та напрями розміщення. Вона тісно пов'язана з ефективністю виробництва, а також з кінцевими результатами діяльності підприємств.
Філімоненко О.С. [17, с. 344]	Фінансова стійкість - стан підприємства, при якому розмір його майна (активів) достатній для погашення зобов'язань, тобто підприємство є платоспроможним.

Аналіз різних підходів показав, що наведені трактування поняття «фінансова стійкість підприємства» не суперечать, а навпаки доповнюють один одного. Тому можна сказати, що більшість вчених характеризують це поняття як стан підприємства, за якого формується оптимальна структура капіталу, при якій обсяг його власних коштів достатній для погашення всіх його зобов'язань і підприємство має можливості для розширення своєї діяльності, зберігаючи при цьому стійкий фінансовий стан у мінливому економічному середовищі.

Узагальнюючи представлені в економічній літературі визначення фінансової стійкості можемо сформулювати наступне визначення: фінансова стійкість – це такий стан фінансових ресурсів підприємства, який гарантує йому безперервність процесу виробництва та реалізації продукції, а також фінансування витрат на розширення підприємства, платоспроможність та конкурентоспроможність, зберігаючи при цьому задовільну структуру капіталу та динамічну фінансову рівновагу активів і пасивів в умовах ринкової

						Акр.
						11
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	<i>БЕП 31. 09. 001 КРБ</i>	

нестабільності та мінливості зовнішнього середовища; це комплексна характеристика фінансового стану підприємства, яка дозволяє проаналізувати ефективність використання капіталу підприємства.

Однією з проблем управління фінансовою стійкістю підприємства є її розмежування з іншими характеристиками фінансового стану підприємства.

Співвідношення поняття «фінансова стійкість» з іншими характеристиками фінансового стану підприємства наведено на рисунку 1.1.

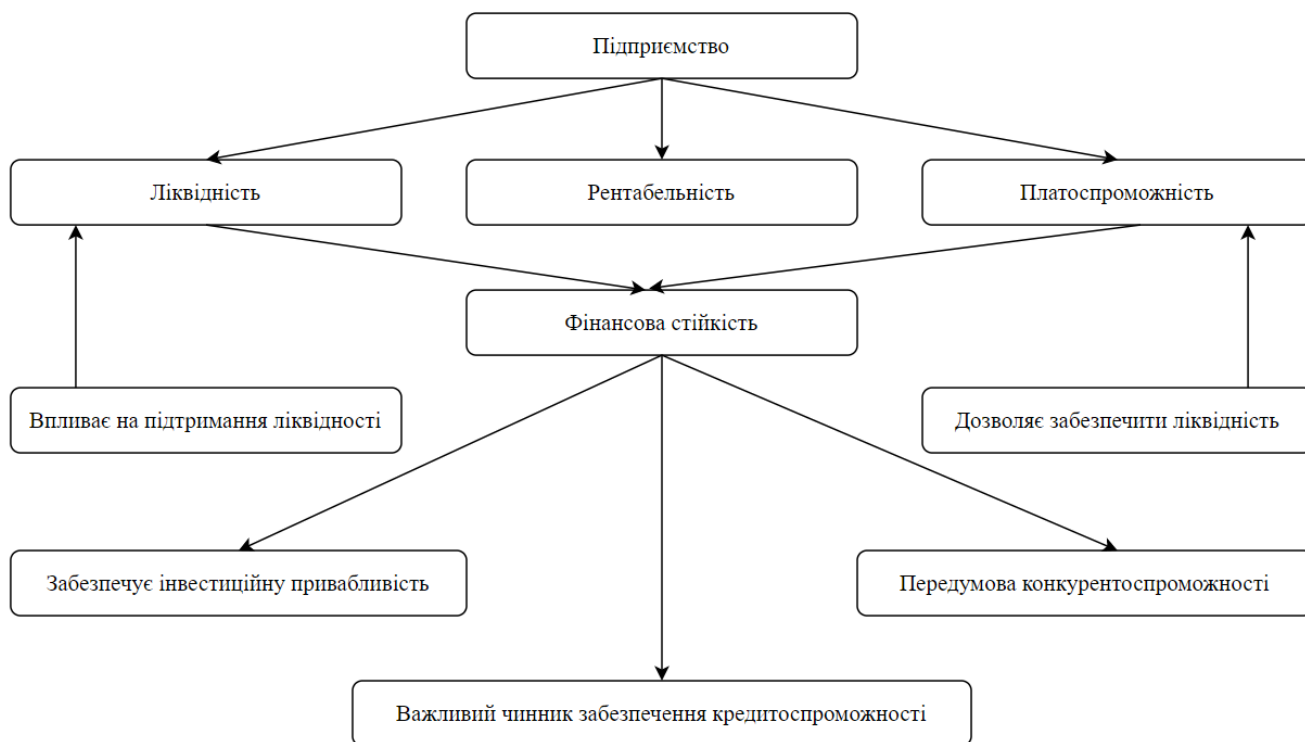

Рисунок 1.1 – Вплив фінансової стійкості на характеристики фінансового стану

Можна зробити висновок, що фінансова стійкість тісно пов'язана з платоспроможністю, ліквідністю підприємства, що пояснюється насамперед особливостями формування фінансових ресурсів на підприємстві, адже формуючи структуру капіталу менеджери повинні слідкувати за співвідношенням власних і залучених джерел, щоб забезпечити як незалежність, конкурентоспроможність підприємства так і можливість здійснення розрахунків з усіма контрагентами, кредиторами та іншими діловими партнерами. При цьому фінансова стійкість здійснює вагомий вплив на прибутковість, оскільки будучи фінансово стійким підприємство має

можливості для розширення своєї діяльності, що дозволяє збільшити обсяги прибутку, а отже і підвищити рівень рентабельності, тим самим підвищити свою інвестиційну привабливість.

На фінансову стійкість підприємства впливають різні фактори, які частково чи повністю залежать від підприємства. Загальної класифікації факторів, які впливають на фінансову стійкість, немає, адже багато джерел надають різні класифікації цих факторів. Також в економічній літературі не виокремлено загальної класифікації факторів, які впливають на фінансову стійкість підприємства, і різні автори використовують різні підходи до їх класифікації.

Багато дослідників з поміж великого розмаїття факторів впливу на фінансову стійкість підприємства виділяють дві основні класифікації: за місцем виникнення та за ступенем значущості.

На нашу думку, класифікація факторів впливу на фінансову стійкість за місцем виникнення є найузагальненішою та може бути запропонована до використання будь-якому підприємству, незалежно від специфіки діяльності. У зв'язку з цим нами було виокремлено основні групи факторів, які впливають на фінансову стійкість підприємства (рисунок 1.2).

Варто зазначити, що кожне підприємство повинно аналізувати всі фактори впливу на фінансову стійкість, прогнозувати можливі наслідки дії того чи іншого фактору, враховуючи особливості здійснення своєї фінансово-господарської діяльності і оперативно приймати рішення, які дозволять покращити загальний фінансовий стан підприємства.

Слід зазначити, що внутрішні та зовнішні фактори взаємопов'язані, але їхній вплив на фінансову стійкість підприємства може бути різноспрямованим, тобто позитивним та негативним. Позитивний вплив певного фактору може бути знижений або повністю ліквідований негативним впливом іншого, більш вагомого.

Безумовно, зовнішні фактори значно впливають на фінансову стійкість підприємства, але вплинути на них його управлінському складу майже

					<i>БЕП 31. 09. 001 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		13

нереально, тому необхідно пристосовуватися до наявної ситуації і виробляти антикризову стратегію управління.

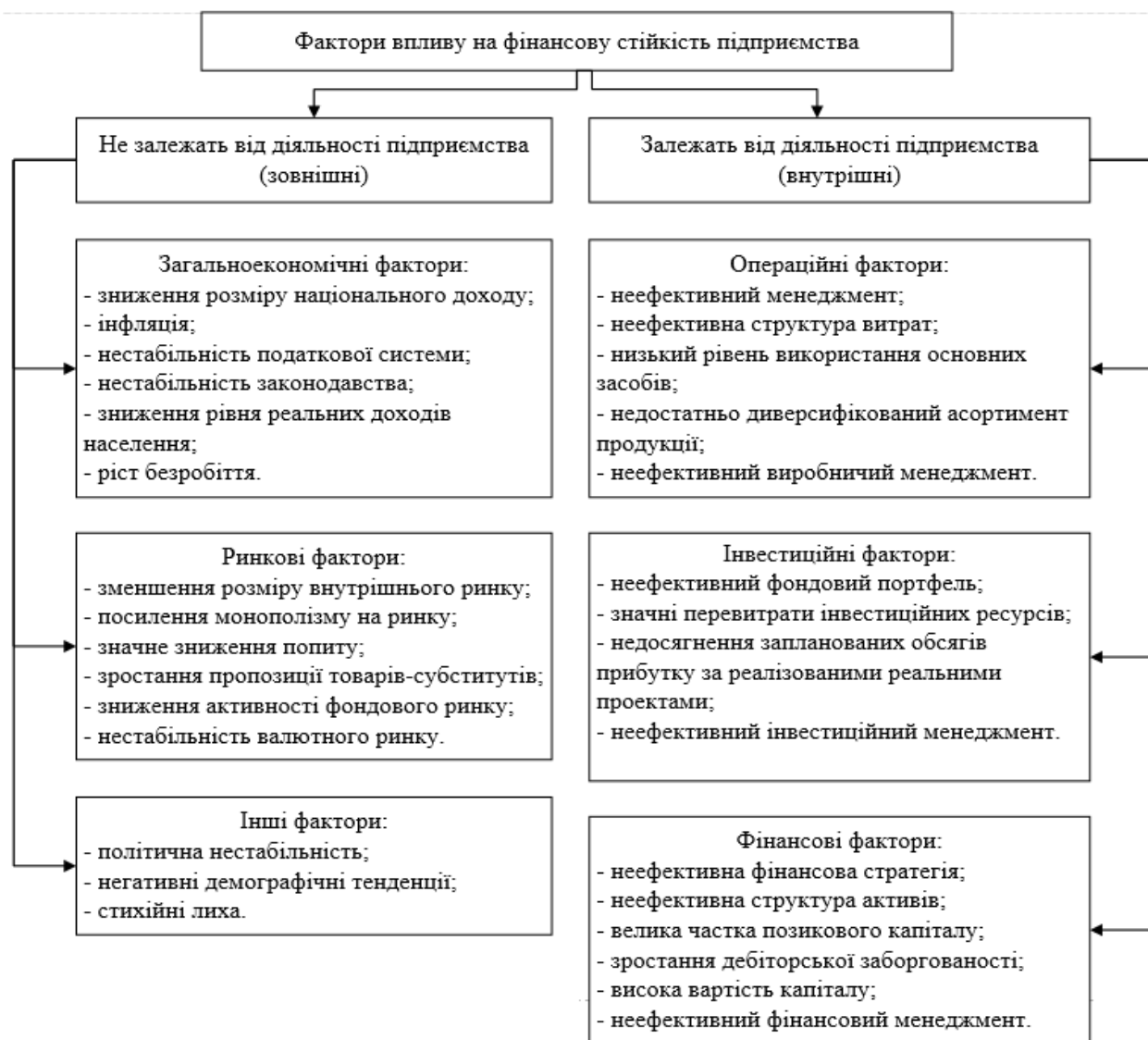

Рисунок 1.2 – Фактори впливу на фінансову стійкість підприємства

Водночас не менш суттєвими є внутрішні фактори. Варто приділяти велику увагу плануванню і контролю. Потрібно чітко формувати цілі підприємства та методи їх досягнення, постійно спостерігати за виконанням плану і вчасно реагувати, якщо відбуваються невідповідності. Також необхідно мати кваліфікованих співробітників, оскільки саме вони є інструментом для досягнення поставлених планів. Чіткий внутрішній менеджмент – запорука стабільності підприємства.

Отже фінансова стійкість відноситься до числа найбільш важливих фінансових проблем підприємства. Вона визначається ступенем забезпечення

запасів і витрат власними та позиковими джерелами їх формування, співвідношенням обсягів власних і позикових коштів. І тому, на кожному підприємстві має бути сформована політика управління фінансовою стійкістю, визначено процес її управління, вибрано комплекс дій, які необхідно здійснити та деталізовано кожний захід для підвищення рівня фінансово стійкості та забезпечення ефективної фінансово результативної діяльності.

1.2 Методи оцінки та аналізу фінансової стійкості підприємства

Господарська діяльність підприємств відбувається завдяки організованому, якісному, своєчасному та ефективному управлінню, що являє собою сукупність взаємопов'язаних послідовно здійснюваних функцій. В умовах ринкової економіки обґрунтованість і дієвість оперативних управлінських рішень значною мірою залежить від якості фінансово-аналітичних розрахунків. Оцінка результатів діяльності підприємств є одним з основних елементів у системі управління і обґрунтування господарських рішень. Вона становить інтерес для інвесторів, кредиторів, постачальників матеріально-технічних ресурсів, державних органів управління. Аналіз фінансової стійкості підприємства, з одного боку, є результатом діяльності підприємства, а з іншого – виявляє передумови його розвитку.

Оскільки існують різні підходи до трактування сутності фінансової стійкості підприємства, то відсутній уніфікований підхід і відносно показників цього поняття. В економічній літературі пропонуються різноманітні коефіцієнти оцінки фінансової стійкості як показника фінансового стану підприємства. Найчастіше як показники фінансової стійкості називаються платоспроможність, ліквідність, фінансова незалежність (автономія). Деякі автори, наприклад Ю.С.Цал-Цалко, пропонує застосувати низку коефіцієнтів всього – 18. Основні серед них: маневреність власного капіталу; коефіцієнт фінансової залежності; коефіцієнт концентрації залученого капіталу; коефіцієнт залучених джерел у необоротних активах; коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів; коефіцієнт довгострокових

					<i>БЕП 31. 09. 001 КРБ</i>	Акр.
						15
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

зобов'язань; коефіцієнт поточних зобов'язань; коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу (фінансування); коефіцієнт забезпечення власними коштами; коефіцієнт фінансової стабільності; коефіцієнт фінансового левериджу (механізм управління формуванням прибутку підприємства) ; коефіцієнт забезпечення запасів робочим капіталом; коефіцієнт забезпеченості оборотних активів робочим капіталом та ін. [15, с. 206].

М.Д. Білик рекомендує оцінювати фінансову стійкість підприємства за такими сімома показниками: фінансова автономія; фінансова залежність; фінансовий ризик; маневреність власного капіталу; структура покриття довгострокових вкладень; довгострокове залучення коштів; фінансова незалежність капіталізованих джерел [19, с. 55].

Г. Ілясов для оцінки фінансової стійкості підприємства пропонує використовувати два показники: 1) відношення власного капіталу до всіх пасивів; 2) відношення власного капіталу до позиченого капіталу [20, с. 51].

Приблизно така ж ситуація і щодо показників оцінки фінансового стану підприємства. До них відносять: прибутковість, рентабельність, ліквідність, платоспроможність, ділова активність, ринкова активність, фінансова стійкість, коефіцієнт маневреності, коефіцієнт покриття тощо.

Крім того, по кожному блоку показників виділяються ще окремі коефіцієнти [21, с. 307–312]. Так, по блоку «Фінансовий аналіз майнового стану» – 5 коефіцієнтів; блоку «Показники ліквідності» – 12; блоку «Показники фінансової стійкості» – 4; блоку «Показники ділової активності» – 5; блоку «Чистий прибуток» – 14; блоку «Оцінка рентабельності» – 9.

Значна кількість показників, які застосовуються для оцінки фінансової стійкості і фінансового стану, позбавляють системності і упорядкованості процедуру діагностики фінансового стану підприємства і встановлення причин його погіршення. Сьогодні кожне відомство застосовує різні показники для оцінки фінансового стану підприємств, що належить до сфери його підпорядкування. При цьому вибрані показники не завжди достатньо повно характеризують фінансовий стан підприємства, що перешкоджає виявленню

					<i>БЕП 31. 09. 001 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		16

істинних причин нестійкого фінансового стану підприємства і прийняттю адекватних управлінських рішень.

Основою коефіцієнтного підходу оцінки фінансової стійкості підприємства є обчислення та аналіз низки фінансових коефіцієнтів. Цей методичний підхід є найбільш поширеним. Отже, основні показники, які використовуються для оцінки фінансової стійкості підприємства, наведені в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 - Показники оцінки фінансової стійкості підприємства

№ п/п	Назва коефіцієнтів	Економічний зміст	Методика розрахунку	Нормативне значення
1.	Коефіцієнт фінансової автономії	$\frac{\text{Власний капітал}}{\text{Валюта балансу}}$	$\frac{\text{ряд 1495}}{\text{ряд 1900}}$	$\geq 0,5$
2.	Коефіцієнт фінансової залежності	$\frac{\text{Валюта балансу}}{\text{Власний капітал}}$ $\frac{\text{Валюта балансу}}{\text{Власний капітал}}$	$\frac{\text{ряд 1900} + \text{ряд 1495}}{\text{ряд 1900}}$	$< 2,0$
3.	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$\frac{\text{Власні оборотні кошти}}{\text{Власний капітал}}$	$\frac{\text{ряд 1495} - \text{ряд 1095}}{\text{ряд 1495}}$	$> 0,1$
4.	Коефіцієнти забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами	$\frac{\text{Власні оборотні кошти}}{\text{Оборотні активи}}$	$\frac{\text{ряд 1495} - \text{ряд 1095}}{\text{ряд 1195}}$	$\geq 0,1$
5.	Коефіцієнт фінансової стабільності	$\frac{\text{Власний капітал}}{\text{Позиковий капітал}}$	$\frac{\text{ряд 1495}}{\text{ряд 1595} + \text{ряд 1695} + \text{ряд 1700}}$	≥ 1
6.	Коефіцієнт фінансового ризику	$\frac{\text{Позиковий капітал}}{\text{Власний капітал}}$	$\frac{\text{ряд 1595} + \text{ряд 1695} + \text{ряд 1700}}{\text{ряд 1495}}$	< 1
7.	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	$\frac{\text{Власні оборотні кошти}}{\text{Оборотні активи}}$	$\frac{\text{ряд 1495} - \text{ряд 1095}}{\text{ряд 1195}}$	$\geq 0,1$
8.	Коефіцієнт співвідношення реальних активів і вартості майна	$\frac{\text{Основні засоби, запаси}}{\text{Валюта балансу}}$	$\frac{\text{ряд 1010} + \text{ряд 1015} + \text{ряд 1020} + \text{ряд 1100} + \text{ряд 1110}}{\text{ряд 1300}}$	Підвищення

Закінчення таблиці 1.2

9.	Коефіцієнт поточних зобов'язань і забезпечень	$\frac{\text{Поточні зобов'язання і забезпечення}}{\text{Позиковий капітал}}$	$\frac{\text{ряд 1695}}{\text{ряд 1595} + \text{ряд 1695} + \text{ряд 1700}}$	Підвищення
10.	Коефіцієнт довгострокових зобов'язань і забезпечень	$\frac{\text{Довгострокові зобов'язання і забезпечення}}{\text{Позиковий капітал}}$	$\frac{\text{ряд 1595}}{\text{ряд 1595} + \text{ряд 1695} + \text{ряд 1700}}$	Зниження
11.	Коефіцієнт співвідношення необоротних і власних коштів	$\frac{\text{Необоротні активи}}{\text{Власний капітал}}$	$\frac{\text{ряд 1095}}{\text{ряд 1495}}$	Підвищення

Агрегатний підхід ґрунтується на визначенні фінансової стійкості на основі агрегатів. Такий методичний підхід є доповненням до наведеного вище, оскільки за його допомогою виділяють чотири типи поточної фінансової стійкості підприємства.

Трьом показникам наявності джерел формування запасів відповідають три показники забезпечення запасів джерелами формування, а саме:

- 1) надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів:

$$\pm\Delta\text{ВОК}=\text{ВОК}-\text{ЗВ}, \quad (1.1)$$

де ВОК – власні оборотні кошти;

ЗВ – запаси та витрати.

- 2) нестача (-) або надлишок (+) довгострокових джерел формування запасів та власних оборотних коштів:

$$\pm\Delta\text{ВДПК}=\text{ВДПК}-\text{ЗВ}, \quad (1.2)$$

де ВДПК – власні та довгострокові позикові кошти.

- 3) нестача (-) або надлишок (+) загального розміру основних джерел формування запасів та витрат:

$$\pm\Delta\text{ОК}=\text{ОК}-\text{ЗВ}, \quad (1.3)$$

де ОК – основні кошти підприємства.

За допомогою показників забезпеченості запасів та витрат джерелами їх формування визначають фінансову ситуацію за ступенем стійкості.

									Акр.
									18
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	<i>БЕП 31. 09. 001 КРБ</i>				

Виділяють чотири типи фінансової стійкості підприємства:

1) Абсолютна стійкість фінансового стану (платоспроможність підприємства гарантована для забезпечення запасів достатньо власних оборотних коштів). Вона обумовлюється наступними умовами:

$$\Delta \text{ВОК} \geq 0; \quad \Delta \text{ВДПК} \geq 0; \quad \Delta \text{ОК} \geq 0 \quad (1.4)$$

Тримірний показник визначається як $S=(1, 1, 1)$. Значення тривимірного показника свідчить про абсолютну фінансову стійкість підприємства, але цей факт у практиці буває рідко і може свідчити також про невміння керівництва підприємства притягувати і використовувати позикові кошти для зростання рентабельності власного капіталу.

2) Нормальна стійкість використовується для забезпечення запасів, крім власних оборотних коштів, залучаються довгострокові кредити та позики; платоспроможність гарантована. Вона обумовлюється наступними умовами:

$$\Delta \text{ВОК} < 0; \quad \Delta \text{ВДПК} \geq 0; \quad \Delta \text{ОК} \geq 0 \quad (1.5)$$

Тримірний показник – $S=(0, 1, 1)$.

3) Нестійкий фінансовий стан – для забезпечення запасів, крім власних оборотних коштів та довгострокових кредитів і позик, залучаються короткострокові кредити та позики; платоспроможність порушена, але є можливість її відновити. Він обумовлюється наступними умовами:

$$\Delta \text{ВОК} < 0; \quad \Delta \text{ВДПК} < 0; \quad \Delta \text{ОК} \geq 0 \quad (1.6)$$

Тримірний показник – $S=(0, 0, 1)$.

4) Кризовий фінансовий стан – для забезпечення запасів не вистачає «нормальних» джерел їх формування; підприємству загрожує банкрутство. Він обумовлюється наступними умовами:

$$\Delta \text{ВОК} < 0; \quad \Delta \text{ВДПК} < 0; \quad \Delta \text{ОК} < 0 \quad (1.7)$$

Тримірний показник – $S=(0, 0, 0)$.

Інтегральний підхід дає змогу дати інтегровану оцінку ступеню фінансової стійкості. Його можна застосовувати особливо в умовах кризового стану економічної системи, коли старі господарські зв'язки підприємства

					<i>БЕП 31. 09. 001 КРБ</i>	Акр.
						19
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

порушені і відбувається процес налагодження ним нових зв'язків з партнерами, зацікавлених у достатній фінансовій стійкості.

Показники фінансової стійкості за цього підходу характеризують стан і структуру активів підприємства та забезпеченість їх джерелами покриття. Система показників фінансової стійкості подано за такого підходу двома групами (таблиця 1.3).

Таблиця 1.3 - Характеристика показників фінансової стійкості, визначеної за інтегральним підходом

№ п/п	Назва показника	Суть показника	Алгоритм розрахунку
1.	Коефіцієнт покриття матеріальних запасів власними оборотними коштами	Характеризує ту частку матеріальних оборотних активів, що фінансується за рахунок власних оборотних коштів.	ВОК / МОА, де ВОК – власні оборотні кошти, МОА – матеріальні оборотні активи.
2.	Коефіцієнт маневрності власних коштів	Відображує мобільність власних джерел коштів	ВОК / ВК, де ВК – обсяг власного капіталу
3.	Індекс постійного активу	Характеризує частку основних засобів та необоротних активів у складі власних джерел коштів	ОЗ / ВК, де ОЗ – основні засоби та інші необоротні активи
4.	Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	Дає оцінку інтенсивності використання підприємством довгострокових позикових коштів на відновлення та розширення	ДК / ВК, де ДК – обсяг довгострокового капіталу підприємства
5.	Коефіцієнт накопичення зносу	Слугує для оцінки ступеня фінансування, заміни та оновлення основних засобів за рахунок їх зносу	З / Пб.в., де З – нарахована сума зносу, Пб.в. – первісна вартість основних засобів.
6.	Коефіцієнт реальної вартості майна	Характеризує рівень виробничого потенціалу підприємства	(ОЗ+ВЗ+НВ+МШП)/А, де ОЗ – вартість основних засобів; ВЗ – вартість виробничих запасів.

Закінчення таблиці 1.3

7.	Коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів	Відображає залежність підприємства від позикових коштів	ПК / Вк, де ПК – обсяг позикового капіталу підприємства
----	---	---	---

Бальний підхід припускає використання показників ліквідності поряд з іншими показниками для оцінки фінансової стійкості. Цей підхід включає в себе вибір показників, ранжування їх у балах, оцінку показників залежно від їх фактичних значень, виявлення умов зниження або підвищення оцінки, розрахунок загальної суми балів та, врешті-решт, визначення класу фінансової стійкості, яких згідно підходу існує п'ять. Бальна оцінка проводиться на основі наступних показників: коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт термінової ліквідності, коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт забезпеченості власними джерелами фінансування, коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт фінансової незалежності в частині формування запасів і витрат. Виділення класу фінансової стійкості дозволяє оцінити рівень фінансової стійкості та охарактеризувати фінансовий стан підприємства.

Таким чином, підприємство проводячи комплексний аналіз своєї фінансової стійкості матиме можливість планувати обсяги залучення позикового капіталу, розміри зростання прибутку та забезпечувати розробку і реалізацію фінансової політики, яка сприятиме безперебійній діяльності під впливом змін внутрішнього і зовнішнього середовища, оскільки дані етапи охоплюють не тільки показники співвідношення власного та позикового капіталу й забезпеченості запасів джерелами їх формування, а й показники, які характеризують можливість підприємства відповідати за своїми зобов'язаннями, здатність підтримувати стабільне функціонування при беззбитковому об'ємі виробництва.

1.3 Механізм управління фінансовою стійкістю підприємства

Управління фінансовою стійкістю підприємства є складним процесом, тому що вона є результативною характеристикою впливів усіх зовнішніх та внутрішніх факторів. Наприклад, коливання в структурі активів чи пасивів може справити неочікуваний вплив на стан фінансової стійкості, зрушення в окремих показниках будуть впливати на інтегральні результати роботи підприємства тощо.

Тому напрями забезпечення фінансової стійкості підприємства повинні охоплювати як стійкість ресурсної бази (як основного джерела забезпечення функціонування підприємства), так і організаційно-структурну стійкість (як стратегічної та операційної внутрішньої підсистеми підприємства), комерційну стійкість (ефективність реалізації основних функцій підприємства).

Механізм управління фінансовою стійкістю підприємства не є відокремленим від інших підсистем управління, а є його важливою компонентою. Для побудови ефективного механізму управління фінансовою стійкістю підприємства необхідно визначити основні етапи та принципи його побудови.

Донченко Т.В. запропонував комплекс етапів розробки механізму управління фінансовою стійкістю підприємства (рисунок 1.3).

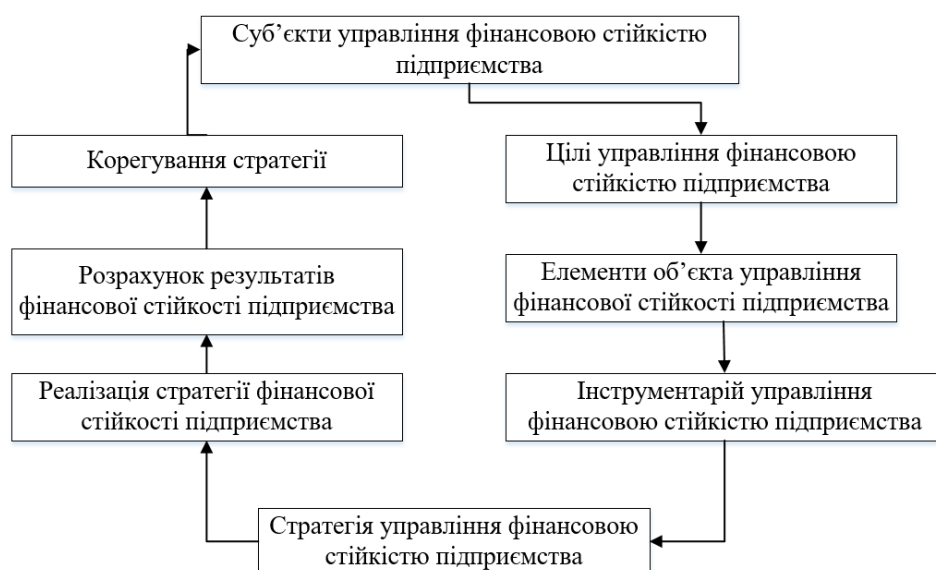

Рисунок 1.3 - Комплекс етапів розробки механізму управління фінансовою стійкістю підприємства.

На початковому етапі необхідно чітко визначити, хто на підприємстві є відповідальним за формування та реалізацію механізму управління фінансовою стійкістю, тобто ідентифікувати його суб'єктів. Суб'єктами можуть бути безпосередньо керівники підприємства, представники фінансово-аналітичних служб у співпраці із представниками інших підрозділів організації [22].

Об'єкти визначаються відповідно до бачення суб'єктів вагомості впливів факторів на рівень фінансової стійкості та цілей, які визначають для себе суб'єкти. Цей етап є надзвичайно важливим, адже в деяких випадків достатньо від коректувати структуру капіталу, наприклад, і рівень фінансової стійкості потенційно може суттєво зрости. Для іншого підприємства цей крок може виявитися абсолютно незначним, оскільки є інші об'єкти управління (окремі бізнес-процеси), які більш помітно впливають на фінансову стійкість. Це є підтвердженням того, що механізм управління фінансовою стійкістю повинен бути аналітично наповненим, структурованим та обґрунтованим.

Звичайно, цілі управління фінансовою стійкістю можуть суттєво різнитися між підприємствами, що визначається як початковими умовами в яких функціонує підприємство, так і зовнішніми обставинами, які формуються навколо суб'єкта господарювання. Ціллю може бути досягнення визначеного рівня фінансової стійкості, який є прийнятним в даний час для конкретного підприємства. Цілі можуть визначатися і через встановлення бажаного рівня прибутковості чи рентабельності. Також ціллю може бути і збереження поточного рівня фінансової стійкості.

До елементів об'єкта управління фінансовою стійкістю підприємства є визначення та оцінювання чинників, які впливають на фінансову стійкість, а також кількісне та якісне оцінювання поточного рівня фінансової стійкості.

Інструментарій управління фінансовою стійкістю містить аналіз допустимих та ефективних методів, засобів розрахунку на основі критичного розуміння можливих доступних методик. Можливе поєднання декількох методів, якщо це є виправдано та дає можливість більш повно аналізувати

					<i>БЕП 31. 09. 001 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		23

фінансову стійкість підприємства. Варто чітко визначити деструктивні елементи з позицій їхнього впливу на рівень або тип фінансової стійкості організації.

Після детального оцінювання слід перейти до формування та безпосередньої реалізації стратегії управління фінансовою стійкістю підприємства, яка повинна бути «вмонтована» у загальну стратегію діяльності суб'єкта господарювання. Цілі загальні (результуючі) та спеціальні (тобто ті, відносяться до окремих аспектів роботи підприємства) повинні формувати однонапрямлену систему, і в жодному разі не суперечити одна одній.

Узгодженість цілей в межах стратегії створює передумови до формування можливостей її реалізації. Успішність досягнення запланованих показників залежить від вчасно проведеного моніторингу за ключовими індикаторами та відповідного коригування стратегії. Тобто, важливими не тільки є визначення кінцевого бажаного результату реалізації стратегії управління фінансовою стійкістю, а й проміжних результатів, досягнутість яких буде свідчити про «правильний» рух до визначених цілей. На етапах моніторингу і коригування можлива нейтралізація негативних проявів у роботі підприємства окремих дестабілізуючих чинників, якщо такі виявлені, та посилення стимуляторів позитивних змін. Тобто, оцінювання макроекономічної ситуації є надзвичайно важливим етапом оцінювання конкурентоспроможності підприємства та його можливостей до розвитку.

Також варто розглядати можливі ризики діяльності з позицій джерел їх формування та намагатися змоделювати систему управління фінансовими ризиками.

Отже, за умови удосконалення фінансово-економічного механізму управління діяльністю підприємства стане можливим досягнення довгострокових цілей підприємства, а також стабілізація та підвищення рівня конкурентоспроможності національної економіки на світовому ринку.

					<i>БЕП 31. 09. 001 КРБ</i>	Акр.
						24
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

РОЗДІЛ 2
ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА ПП ВТК «ЛУКАС»

2.1 Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності ПП ВТК «ЛУКАС»

Виробничо-торгова компанія «Лукас» була заснована як сімейний бізнес в м. Кременчук в 1995 році. На момент створення основний вид діяльності – продаж кондитерських виробів.

У 1997 році відкрито перший в місті кондитерський магазин «Лукас». На той момент підприємство складалося з невеличкого цеху з випуску пісочного печива, продуктивністю 100 кг за зміну.

Зміна напрямків діяльності підприємства з торгової на виробничо-торгову відбулася в 1999 році. Підприємство відкриває перший кондитерський цех з виробничою потужністю 2,5 тисяч тон продукції на місяць.

У 2003 році було придбано будівлю та обладнання для розширення виробництва та освоєно власне виробництво начинок. Таким чином вже у 2005 році асортимент продукцію поповнювався новими видами цукерок та печива, а головне – було створено ділянку виробництва тортів. З цього часу торгова марка «Лукас» – безперечний лідер серед виробників тортів і законодавець кондитерської моди в Кременчуці.

У 2006 році встановлено сучасне високотехнологічне обладнання з виготовлення листкових виробів всесвітньо відомої компанії RONDO. Компанія «Лукас» є ексклюзивним партнером фірми RONDO на території України. Встановленні лінії розроблені та створені спеціально для ПП ВТК «Лукас». Завдяки новому обладнанню компанія успішно вивела на ринок України ексклюзивні види продукції з литкового тіста.

У 2009 році освоєно власне виробництво кондитерської глазури та начинок на натуральній фруктовій основі, а в 2010-2011 роки - компанія успішно вивела

					<i>БЕП 31. 09. 002 КРБ</i>	Акр.
						25
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

на ринок ексклюзивну продукцію, яка не має аналогів в Україні: вироби з листкового тіста. Приріст виробництва склав більше 80%.

У 2012 році освоєно новітні технології. Компанія є одним з трьох підприємств в Україні, які мають ліцензійне італійське обладнання. ТМ «Лукас» зміцнила присутність на українському ринку. Створено власні ексклюзивні команди з продажу продукції на території України та відкрито восьмий за рахунком фірмовий магазин «Лукас».

У 2013-2014 побудовано і введено в експлуатацію сучасний логістик-центр компанії, загальною площею близько 2000 квадратних метрів. Встановлено та запущено автоматизовані лінії з виробництва круасанів і виробництва цукерок з грильжним корпусом. Відкрито Музей історії Компанії.

Також в цей період створено власне бюро декларування митних вантажів і товарів. Компанія придбала статус митного брокера. Збудовано та введено в експлуатацію сучасну адміністративну будівлю європейського рівня. Відкриття 12 фірмових магазинів «Лукас» у Кременчуці, Комсомольську та Полтаві. Відкриття бутиків-кафе «Слойка» від ТМ «Лукас».

В цей період компанія експортує свою продукцію в Грузію, Молдову, Туркменістан, Киргизстан, Румунію та країни Балтії.

У 2015 році розпочало свою роботу автокафе «Слойка». Відкриття бургер-кафе «Круасон» у Кременчуці. Фірмова роздрібна мережа компанії «Лукас» налічує 19 кондитерських магазинів «Лукас» в Кременчуці, Комсомольську, Полтаві та Миргороді, 3 кондитерських свіжої випічки та солодоців «Слойка2», а також 2 бургер-кафе «Круасон».

У 2016 році створено власну ділянку з виготовлення обладнання. У Горішніх Плавнях відкрився фірмовий магазин «Торти ТМ Lukas». Сезон шкільних екскурсій на виробництві «Лукас».

У 2017 році відбулося відкриття Кондитерського Дому Lukas Кременчук – першого об'єкта бренду LUKAS LAND. Відкриті нові фірмові магазини: в

					<i>БЕП 31. 09. 002 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		26

містах Кам'янське та Полтава. Відкрито нові країни для експорту продукції Lukas: Англія, Саудівська Аравія, Марокко, Німеччина, Казахстан.

У 2018 році «Лукас» продовжує розширяти межі: Франція, Індія, Болгарія, Угорщина, Катар, Афганістан, Сирія, ОАЕ. Всього 42 країни світу.

Якість продукції «Лукас» підтверджена міжнародним аудитом FSSC 22000.

В 2019 році - нові країни для експорту: США та Японія, а в 2020 році - Китай.

Кондитерська компанія «Лукас» — спонсор проєкту «Резиденція Санти», реаліті-шоу «Холостячка» 2020, триквелу «Скажене весілля», тощо.

Сьогодні компанія «Лукас» – сучасне підприємство, що динамічно розвивається, провідний виробник листкових виробів, яке входить в число кращих кондитерських підприємств України. Асортимент продукції нараховує понад 100 найменувань, серед них – вироби з листкового, пісочного тіста, цукерки та торти.

Найпопулярнішими видами продукції підприємства є:

- круасани: з начинкою «какао-крем-горіх», «молочно-ванільна», «крем-шоколад», з вишневим, абрикосовим, полуничним наповнювачем;
- печиво: «Джага-джага», «Вушка», «Вушка з маком», «Грильязне», «Хрулик», «Зернове»;
- цукерки: «La La Fa», «Мавка», «Big Tuzya Light», «Sharzan», «Lukasias» з різними наповнювачами, «Пташине молоко», «Тузя», «Melodiolum»;
- торти: «Вечірній Кременчук», «Шоколадно-вишневий», «Вишиванка», «Трюфель», «Фруктовий», тощо.

Кожне підприємство має певні переваги і наділене недоліками на ринку. SWOT-аналіз дає змогу виявити ті сильні і слабкі сторони, які потребують найбільшої уваги і зусиль з боку підприємства. У таблиці 2.1 приведені результати SWOT-аналізу ПП ВТК «Лукас».

					<i>БЕП 31. 09. 002 КРБ</i>	Акр.
						27
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Таблиця 2.1 - SWOT-аналіз ПП ВТК «Лукас»

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> – споживчі переваги швидко змінюються і вимагають нових продуктів; – висока якість продукції. ПП ВТК «Лукас» уважно стежить за технологічними новинками у виробництві, постійно здійснюють пошук нових видів сировини та обладнання, які б забезпечили мінімум витрат та високу якість продукції; – широкий асортимент продукції та можливість його розширення; – великий досвід роботи у даній галузі, та у різноманітних умовах; – експорт в різні країни світу; – кваліфікований менеджменту; – висока якість продукції; – хороша репутація. 	<ul style="list-style-type: none"> – залежність цінової політики підприємства від державного регулювання цін на сировину; – недостатньо налагоджені зв'язки з посередниками, що позначається на збуті продукції; – залежність від імпортних поставок деяких сировинних компонентів (наприклад, добавки, есенції); – недостатньо активна рекламна діяльність.
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> – вихід на новий ринок; – збільшення експорту. Закріпити свої лідерські позиції за рахунок експорту продукції; – освоєння нових видів продукції, надання додаткових послуг, можливе захоплення більшої частки ринку; – пошуку нових шляхів задоволення потреб споживачів. 	<ul style="list-style-type: none"> – можливе зниження цін на світових ринках; – природні фактори. На прибутки компаній може негативно вплинути неврожай; – зростання рівня інфляції, підвищення цін та зниження попиту населення, що звужить потенційний круг споживачів продукції; – зниження митних бар'єрів для імпортової продукції; – зростання контрабандних поставок продукції на внутрішній ринок України.

З огляду сильних та слабких сторін підприємства, також можливостей і загроз, стратегія зовнішньоекономічної діяльності досліджуємого підприємства має опиратись на сильні сторони, можна скористатися можливостями шляхом розширення асортименту продукції й поліпшення її якості за рахунок

використання нових технологій, збільшення продажів за рахунок подання продукції орієнтованої для споживчих груп з різним рівнем доходів (упакованої продукції).

Також існуючі загрози можна нейтралізувати за рахунок використання гнучкої цінової політики й збільшення якості продукції; зниження собівартості продукції за рахунок використання нових технологій.

Саме недостатньо активна рекламна діяльність впливає на низьку обізнаність споживачів про продукції та бренду в цілому. Підприємство може мати великий досвід роботи, широкий та якісний асортимент продукції, постійно її оновлювати, але якщо не будуть активно проводитись рекламні заходи, направлені на інформування споживача та формування лояльності до бренду, на підтримку іміджу, то споживач може навіть не знати про діяльність підприємства, або не бути зацікавленим в його продукції. Саме недостатньо активна рекламна діяльність підприємства «Лукас» впливає на низьку впізнаваність серед споживачів, на відміну від їх головних конкурентів «ROSHEN» та «АВК», яких знає кожен споживач кондитерських виробів.

Основні техніко-економічні показники діяльності підприємства ПП ВТК «Лукас» розраховані на основі даних фінансової звітності за 2019 – 2020 роки і представлені в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 - Техніко-економічні показники діяльності підприємства

Показник	2019 р.	2020 р.	Відхилення	
			абсолютне	відносне
1	2	3	4	5
Обсяг виробництва продукції, тис. грн.	951355	1078590	127235	13,37
Чистий дохід від реалізації продукції (робіт, послуг), тис. грн.	884819	982781	97962	11,07
Середньоспискова чисельність працівників, осіб	1054	978	-76	-7,21
Продуктивність праці, тис. грн/особу	902,61	1102,85	200,24	22,18

Закінчення таблиці 2.2

1	2	3	4	5
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	132022	120423	-11599	-8,79
Фондовіддача	3,62	3,67	0,05	1,38
Середньорічна вартість оборотних коштів, тис. грн.	217037	239435,5	22398,5	10,32
Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	4,08	4,10	0,03	0,68
Середньорічна вартість активів, тис. грн.	357389,5	371854,5	14465	4,05
Власний капітал, тис. грн.	219669	221821	2152	0,98
Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг), тис. грн.	748841	779641	30800	4,11
Операційні витрати, тис.грн.	870872	980307	109435	12,57
Операційні витрати на одну гривню чистого доходу, грн.	0,98	1,00	0,01	1,35
Валовий прибуток, тис. грн.	135978	203140	67162	49,39
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	11254	23458	12204	у 2 р.
Чистий прибуток, тис. грн.	5849	17330	11481	у 3 р.
Рентабельність виробничих витрат, %	18,16	26,06	7,90	-
Рентабельність власного капіталу, %	2,66	7,81	5,15	-
Рентабельність продажів, %	0,66	1,76	1,10	-
Рентабельність реалізованої продукції, %	15,37	20,67	5,30	-

За результатами проведеного аналізу техніко-економічних показників діяльності підприємства можна зробити висновок, що обсяг виробництва продукції підприємства збільшився на 127235 тис. грн. (13,37%), собівартість реалізованої продукції та виручка від реалізації також зросли. Підвищення обсягу виробництва призводить до збільшення операційних витрат на 109435 тис. грн. або 12,57%. Витрати на одну гривню реалізованої продукції залишаються приблизно на одному рівні, тобто різниця зміни складає 0,01 грн.

									Акр.
									30
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	<i>БЕП 31. 09. 002 КРБ</i>				

За аналізуємий період середньоспискова чисельність працюючих підприємства зменшилась на 76 осіб (7,21%). Спостерігається зростання продуктивності праці на одного робітника з 902,61 тис. грн. до 1102,85 тис. грн., що кореспондується зі зростання обсягів товарної продукції та чистого доходу.

Середньорічна вартість основних засобів підприємства знизилась на 11599 тис. грн. або на 8,79%. Це свідчить про зменшення кількості основних засобів підприємства, які ефективно використовуються в процесі виробництва. Показник фондівдачі зріс за аналізуємий період на 1,38%.

Середньорічна вартість оборотних коштів за аналізуємий період зросла на 22398,5 тис. грн. (10,32%). Підвищення коефіцієнта оборотності говорить про збільшення обороту виробничих ресурсів підприємства на 0,68% та, що підприємству необхідно менше ресурсів для того, щоб підтримувати поточний рівень активності.

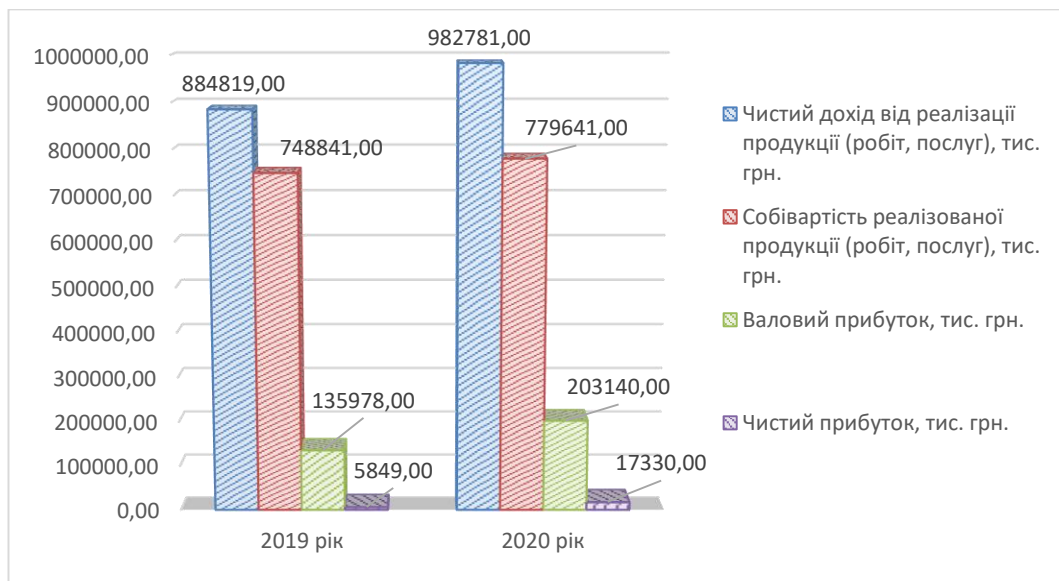

Рисунок 2.1 – Основні показники діяльності ПП ВТК «Лукас» за 2019-2020 рр.

Таким чином, виконані розрахунки показали, що положення підприємства є стійким, враховуючи зріст валового прибутку за аналізований період на 67162 тис. грн. (49,39%) та чистого прибутку – на 11481 тис. грн. Це є хорошою рисою,

адже зростання прибутку підприємства підвищує рівень рентабельність і відповідно покращується його становище на ринку.

За загальним висновком можна сказати, що ПП ВТК «Лукас» має покращення фінансово-економічних показників, що безсумнівно є позитивним для підприємства.

2.2 Аналіз фінансового стану ПП ВТК «Лукас»

Для більш розширеної оцінки діяльності підприємства проведемо аналіз фінансового стану ПП ВТК «Лукас», який передбачає основні етапи: аналіз динаміки та структури валюти балансу; аналіз майнового стану; аналіз ділової активності; аналіз рентабельності.

Аналіз фінансування господарської діяльності підприємства починається з оцінки його фінансового стану за даними балансу. Аналіз фінансового стану ПП ВТК «Лукас» будемо проводити на основі балансу (форма №1) за період 2019 - 2020 рр.

Таблиця 2.3 - Динаміка та структура активів балансу ПП ВТК «Лукас»

Активи	2019р.		2020р.		Відхилення	
	тис.грн.	%	тис.грн.	%	тис.грн.	%
1	2	3	4	5	6	7
I. Необоротні активи	131679	36,29	133159	34,97	1480	-1,33
Нематеріальні активи	781	0,22	1012	0,27	231	0,05
Незавершені капітальні інвестиції	9069	2,5	13130	3,45	4061	0,95
Основні засоби	121829	33,58	119017	31,25	-2812	-2,33
II. Оборотні активи	231136	63,71	247735	65,04	16599	1,33
Запаси	100757	27,77	71274	18,71	-29483	-9,06
Виробничі запаси	89591	24,69	51800	13,60	-37791	-11,09
Незавершене виробництво	-	-	2439	0,64	2439	0,64
Готова продукція	10700	2,95	16519	4,34	5819	1,39
Товари	466	0,13	516	0,14	50	0,01

Закінчення таблиці 2.3

1	2	3	4	5	6	7
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	108685	29,96	126698	33,26	18013	3,31
Дебіторська заборгованість за розрахунками	19999	5,51	17177	4,51	-2822	-1,0
Інша поточна дебіторська заборгованість	232	0,06	327	0,09	95	0,02
Гроші та їх еквіваленти	974	0,27	31844	8,36	30870	8,09
Витрати майбутніх періодів	233	0,06	235	0,06	2	-
Інші оборотні активи	256	0,07	180	0,05	-76	-0,02
Баланс	362815	100	380894	100	18079	-

На рисунку 2.2 зображено інформацію, щодо динаміки структури активів досліджуемого підприємства.

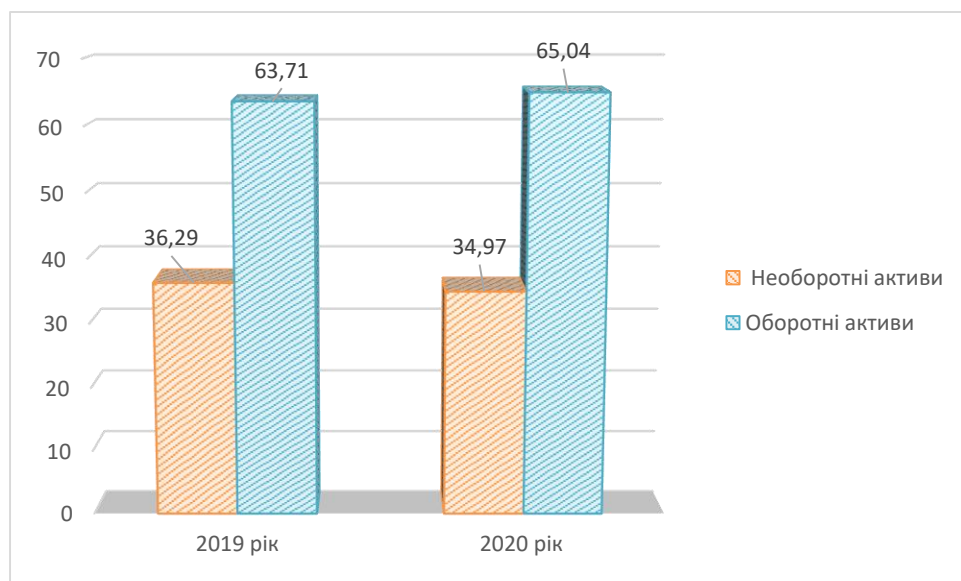

Рисунок 2.2 – Динаміка структури активів підприємства ПП ВТК «Лукас», %.

За результатами проведеного аналізу структури активів балансу за 2019-2020 рр. можна зробити наступні висновки, а саме: загальна вартість активів підприємства зросла на 4,98%. Частка необоротних активів за аналізуемий

період зменшилась з 36,29% до 34,97%. Одночасно збільшилась частка оборотного капіталу з 63,71% до 65,04%. Це зумовлено тим, що темпи зростання оборотного капіталу (1,33%) перевищують темпи зростання необоротного капіталу (-1,33%). Така динаміка показників приводить до підвищення мобільності майна. Адже оборотний капітал має вищу швидкість обороту, а значить забезпечує більший приріст прибутку.

Зростання оборотного капіталу відбувається на фоні зниження вартості основних засобів. Водночас підприємство великого значення надає інноваційному розвитку, збільшивши у 2020 р. свої нематеріальні активи на 231 тис. грн. та на 0,05% їх частку у загальній вартості необоротних активів. Порівняно високою є частка незавершених капітальних інвестицій, яка має тенденцію до зростання на 4061 тис. грн. Це свідчить про орієнтацію підприємства на розширення своєї основної діяльності.

За результатами фінансової звітності на досліджуємому підприємстві оборотні активи станом на 2019 рік становлять 231136 тис. грн., на кінець 2020 року вартість оборотних активів становила 247735 тис. грн. Отже, оборотні активи підприємства збільшилися на 16599 тис. грн., що свідчить про розширення господарської діяльності підприємства.

Результати аналізу оборотних активів підприємства (таблиця 2.3) свідчать про наявність як позитивних, так і негативних ознак і тенденцій.

Позитивною характеристикою є те, що у 2020 році порівняно з 2019 роком оборотні активи в цілому збільшилися на 16599 тис. грн. (7,18%). При цьому спостерігається зменшення дебіторської заборгованості за розрахунками на 2822 тис. грн. (14,11%). Також зросла частка грошей та їх еквівалентів з 0,27 до 8,36% завдяки збільшенню залишку високоліквідних активів на 30870 тис. грн. Зважаючи на істотне зростання абсолютної величини грошей і підвищення їх частки в оборотних активах, це має позитивно вплинути на результати оцінювання ліквідності балансу та платоспроможності підприємства.

					<i>БЕП 31. 09. 002 КРБ</i>	Акр.
						34
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Негативною тенденцією в структурі оборотних активів є підвищення частки готової продукції з 2,95% до 4,34%, товарів – з 0,13% до 0,14%, а також дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги – з 29,96% до 33,26%.

Розглянемо показники ефективності використання основних засобів підприємства (таблиця 2.4).

Таблиця 2.4 – Показники ефективності використання основних засобів ПП ВТК «Лукас» у 2019-2020 рр.

Показники	2019 р.	2020 р.	Абсолютне відхилення
Фондовіддача	3,62	3,67	0,05
Фондомісткість	0,28	0,27	-0,01
Фондоозброєність	231,76	274,01	42,25
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,50	0,56	0,06
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,03	0,09	0,06
Коефіцієнт вибуття основних засобів	0,01	0,01	-
Рентабельність основних засобів	0,56	0,76	0,20

З таблиці 2.4 бачимо, що фондівіддача підприємства протягом досліджуваного періоду зростає на 0,05. Тобто зросла ефективність використання основних фондів, а фондомісткість при цьому навпаки знижується на незначну кількість, а саме на 0,01. Фондоозброєність зросла на 42,25, що вказує на зростання технічної оснащеності праці на підприємстві.

Коефіцієнт зносу основних засобів зростає на 0,06, тобто техніка підприємства зношується повільними темпами. Коефіцієнт оновлення основних засобів зростає на 0,06, а коефіцієнт вибуття основних засобів за оба періоди не змінюється, оскільки темп зношення обладнання не високий. Рентабельність основних засобів збільшується на 20%.

Отже, ефективність використання основних фондів підприємства зростає за аналізований період (рисунки 2.3).

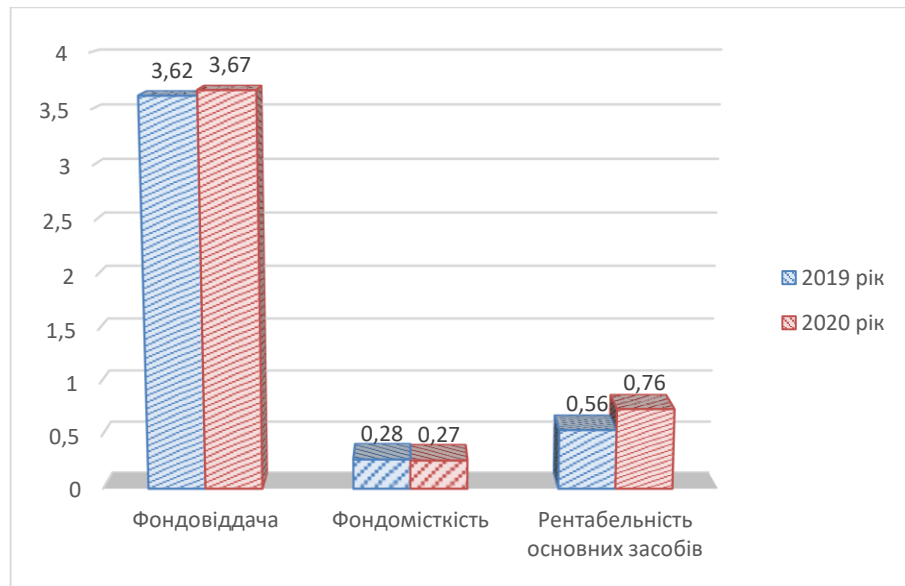

Рисунок 2.3 – Динаміка показників ефективності використання основних засобів ПП ВТК «Лукас» у 2019-2020 рр.

Метою аналізу пасивів балансу є дослідження та оцінка динаміки, складу та структури капіталу і зобов'язань підприємства.

Таблиця 2.5 - Динаміка та структура пасивів балансу ПП ВТК «Лукас» за 2019-2020рр.

Пасиви	2019р.		2020 р.		Відхилення	
	тис.грн.	%	тис.грн.	%	тис.грн.	%
1	2	3	4	5	6	7
I. Власний капітал	219669	60,55	221821	58,24	2152	-2,31
Зареєстрований (пайовий) капітал	18000	4,96	18000	4,73	-	-0,24
Нерозподілений прибуток	201669	55,58	203821	53,51	2152	-2,07
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	34674	9,56	7431	1,95	-27243	-7,61
Довгострокові кредити банків	27236	7,51	400	0,11	-26836	-7,40
Довгострокові забезпечення	7438	2,05	7030	1,85	-408	-0,2
Цільове фінансування	-	-	1	0,0	1	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	108472	29,9	151642	39,81	43170	9,91
Короткострокові кредити банків	7105	1,96	46705	12,26	39600	10,30

Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата
-----	------	----------	--------	------

БЕП 31. 09. 002 КРБ

Акр.

36

Закінчення таблиці 2.5

1	2	3	4	5	6	7
Поточна кредиторська заборгованість за:						
-товари, роботи, послуги	78380	21,60	84148	22,09	5768	0,49
-розрахунками з бюджетом	2633	0,73	5034	1,32	2401	0,6
-розрахунками зі страхування	2080	0,57	2311	0,61	231	0,03
-розрахунками з оплати праці	7521	2,07	9276	2,44	1755	0,36
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	7991	2,2	125	0,03	-7866	-2,17
Інші поточні зобов'язання	2762	0,76	2527	0,66	-235	-0,1
Баланс	362815	100	380894	100	18079	-

Власний капітал підприємства є джерелом яке з його допомогою забезпечує виробничий процес. Капітал підприємства знаходиться у постійному кругообігу: інвестується у грошовій формі в оборотні та необоротні активи, перетворюється у товарну продукцію чи послуги, а після їх реалізації знову перетворюється у грошову форму. Капітал фінансується з власних коштів і позикових джерел і відображається у складових елементах пасиву балансу підприємства.

За результатами аналізу пасиву балансу можна зробити наступні висновки: зареєстрований (пайовий) капітал за досліджуемий період не змінюється і має постійні значення 18000 тис. грн. Власний капітал підприємства на початок аналізованого періоду знаходиться на рівні 60,55%, а кінець - 58,24%, від загальної суми пасивів, що говорить про зменшення платоспроможності підприємства.

Аналізуючи розділ пасиву балансу «Власний капітал» та статті цього розділу можна зробити висновок, що найбільшу частку становить нерозподілений прибуток. У 2019 році його частка складає 55,58%, а у 2020 році 53,51%.

					<i>БЕП 31. 09. 002 КРБ</i>	Акр.
						37
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Значення власного капіталу, що зросло на 2152 тис. грн. (0,98%), зменшення довгострокових кредитів на 26836 тис. грн. і зростання короткострокових кредитів на 39600 тис. грн. дозволяють зробити висновок, що підприємство замінює довгострокові зобов'язання короткостроковими.

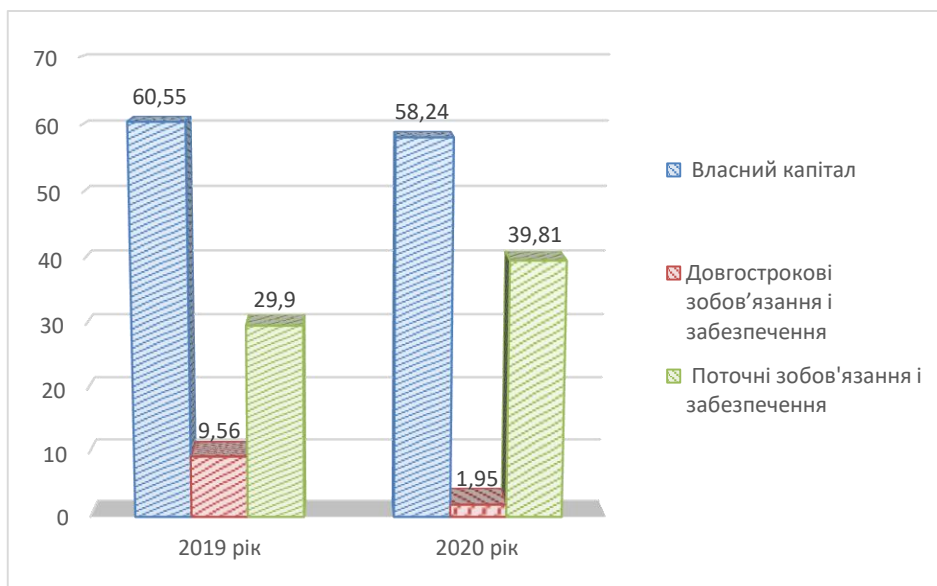

Рисунок 2.4 - Динаміка структури пасиву підприємства ПП ВТК «Лукас», %.

Найбільш узагальнюючими показниками діяльності підприємства є показники рентабельності, які дають змогу комплексно оцінити його ефективність господарської діяльності.

Таблиця 2.6 – Показники рентабельності ПП ВТК «Лукас» у 2019-2020 рр.

Показник	2019р.	2020р.	Відхилення (+,-)
Рентабельність власного капіталу, %	3,0	8,0	5,0
Операційна рентабельність продажів, %	1,27	4,08	2,81
Рентабельність основної діяльності, %	18,16	26,06	7,90
Рентабельність активів, %	1,64	4,66	3,02
Рентабельність оборотних активів, %	2,53	7,00	4,47
Рентабельність необоротних активів, %	4,44	13,01	8,57

Проаналізувавши показники рентабельності ПП ВТК «Лукас», можна зробити висновок, що всі напрямки діяльності підприємства є достатньо прибутковими і знаходяться на достатньому рівні. Рентабельність власного капіталу зросла на 5,0%. Рентабельність продажу зросла в 2020 році на 2,81% та склала 4,8%. Рентабельність основної діяльності в 2020 році також збільшилась на 7,90% та склала 26,06% у порівнянні з 2019 роком.

Також зросли показники рентабельності активів на 3,02%, рентабельності оборотних активів на 4,47% та рентабельності необоротних активів на 8,57%.

Наочно динаміка показників діяльності підприємства та використання його майна і капіталу представлена на рисунку 2.5.

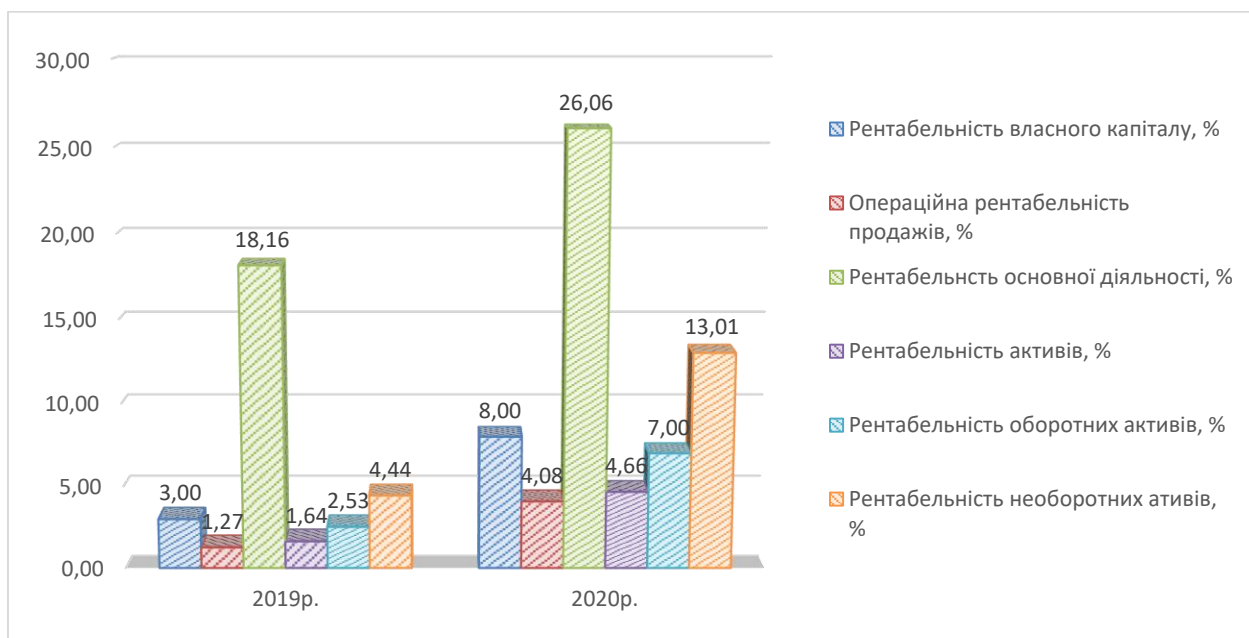

Рисунок 2.5 – Динаміка показників рентабельності ПП ВТК «Лукас» за 2019-2020 рр.

Рівень прибутковості підприємства за аналізуємий період зростає. Причиною зростання показників є збільшення чистого доходу та чистого прибутку. Всі коефіцієнти рентабельності є додатними. Таким чином, можна зробити висновок, що у ПП ВТК «Лукас» присутні джерела поповнення його власних коштів для здійснення звичайної господарської діяльності.

Ділова активність підприємства виявляється у швидкості обертання його активів і пасивів. Економічне значення оборотності полягає у тому, що від неї

залежить величина необхідних підприємству ресурсів для здійснення процесу виробництва і реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

Швидкість обороту активів і пасивів підприємства є однією з якісних характеристик його фінансової політики. Чим більша швидкість обороту, тим ефективніше працює підприємство. Зростання активів і пасивів може свідчити не тільки про розширення виробництва або дію факторів інфляції, але й про уповільнення їх обороту, що зумовлює збільшення їх величини.

Залежно від швидкості обертання для забезпечення нормального перебігу господарської діяльності необхідна і різна величина окремих видів активів і пасивів. Тому аналіз оборотності та ефективності їх використання має важливе значення для оцінювання фінансового стану підприємства.

Проведемо розрахунки та проаналізуємо динаміку показників оборотності активів і пасивів, які характеризують ділову активність ПП ВТК «Лукас» за 2019 рік і 2020 рік (таблиця 2.7).

Таблиця 2.7 – Аналіз ділової активності підприємства за показниками оборотності активів і пасивів

Показники	2019р.	2020р.	Відхилення	
			абсолютне, тис. грн.	відносне, %
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, послуг, робіт)	884819	982781	97962	11,07
Собівартість реалізованої продукції	748841	779641	30800	4,11
Середньорічна вартість активів	357389,5	371854,5	14465	4,05
Середньорічна вартість оборотних активів	217037	239435,5	22398,5	10,32
Середньорічна вартість запасів	102359	86015,5	-16343,5	-15,97
Середньорічна величина поточної дебіторської заборгованості	111748,5	136559	24810,5	22,20
Середньорічна вартість власного капіталу	217302,5	220745	3442,5	1,58

Закінчення таблиці 2.7

1	2	3	4	5
Середньорічна величина поточної кредиторської заборгованості	93010	99749,5	6739,5	7,25
<i>Показники ділової активності</i>				
Коефіцієнт обертання активів	2,48	2,64	0,16	6,45
Тривалість одного обороту активів, днів	145	136	-9	-6,21
Коефіцієнт обертання оборотних активів	4,08	4,10	0,02	0,49
Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	88	87	-1	-1,12
Коефіцієнт обертання запасів	7,32	9,06	1,74	23,77
Тривалість одного обороту запасів, днів	50	40	-10	-20
Коефіцієнт обертання поточної дебіторської заборгованості	7,92	7,20	-0,72	-9,10
Тривалість одного обороту поточної дебіторської заборгованості, дні	46	50	4	8,70
Коефіцієнт обертання власного капіталу	4,07	4,45	0,38	9,34
Тривалість одного обороту власного капіталу, днів	88	81	-7	-7,95
Коефіцієнт обертання поточної кредиторської заборгованості	8,05	7,82	-0,23	-2,86
Тривалість одного обороту поточної кредиторської заборгованості, днів	45	46	1	2,22
Тривалість операційного циклу, днів	96	90	-6	-6,25
Тривалість фінансового циклу, днів	51	44	-7	-13,73

Результати розрахунку й аналізу динаміки показників ділової активності підприємства свідчать про наявність як позитивних так і негативних тенденцій щодо оцінювання оборотності активів і пасивів. Так до позитивної сторони можна віднести зменшення тривалості одного обороту активів на 9 днів, що

										Акр.
										41
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	<i>БЕП 31. 09. 002 КРБ</i>					

становить 6,21%, оборотних активів – на 1 день (1,12%), запасів – на 10 днів (20%), власного капіталу – на 7 днів (7,95%). Ці зміни пояснюються випереджальним зростанням показників чистого доходу і собівартості реалізованої продукції порівняно зі зростанням середньорічної вартості відповідних активів і пасивів.

До негативної сторони можна віднести збільшення тривалості обороту поточної дебіторської заборгованості на 4 дні (8,70%) та поточної кредиторської заборгованості на 1 день (2,22%).

У результаті зменшення тривалості одного обороту запасів на 10 днів та збільшені тривалості одного обороту поточної дебіторської заборгованості на 4 дні тривалість операційного циклу скоротилася на 6 днів (6,25 %). В умовах збільшення тривалості одного обороту поточної кредиторської заборгованості на 1 день тривалість фінансового циклу скоротилася на 7 дні (13,73%), що позитивно характеризує динаміку ділової активності підприємства.

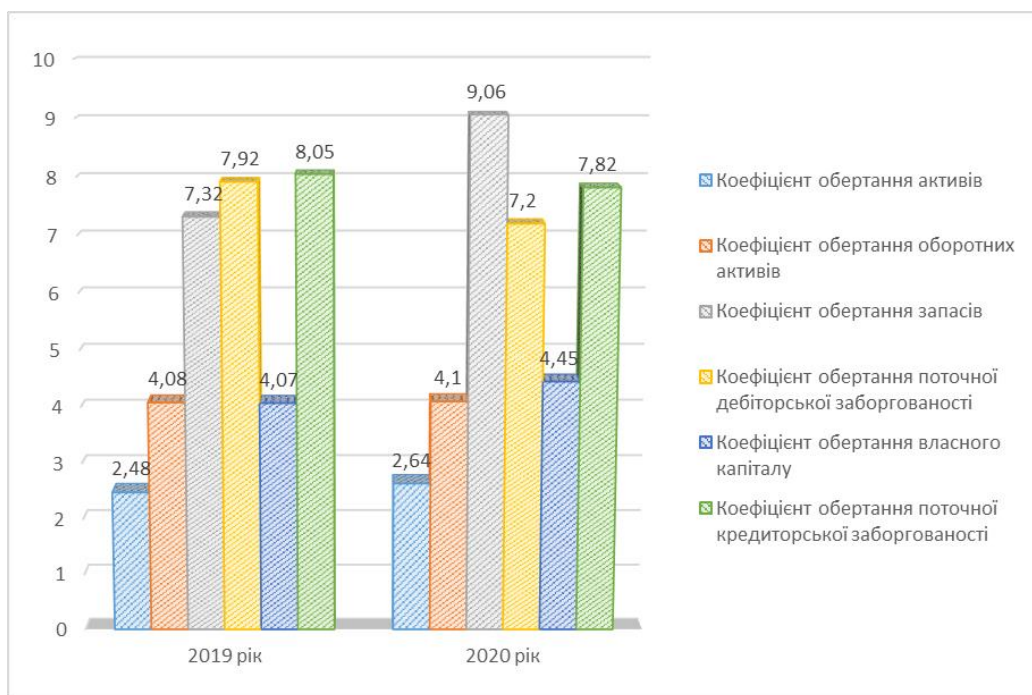

Рисунок 2.6 – Динаміка показників ділової активності ПП ВТК «Лукас» в 2019-2020 рр.

Отже, з проведеного аналізу можна зробити висновок, що фінансовий стан підприємства ПП ВТК «Лукас» є гарним. Виходячи з даних балансу, можна

визначити, що підприємство збільшує обсяги виробництва та реалізація його відбувається швидкими темпами. Про це свідчить збільшення показників оборотних та необоротних активів, виручки від реалізації, валового прибутку, собівартості продукції та валюти балансу. Аналіз ділової активності і рентабельності свідчить про ефективність господарської діяльності компанії.

2.3 Оцінка фінансової стійкості та ліквідності ПП ВТК «Лукас»

Оцінка фінансової стійкості є важливим показником фінансового стану підприємства, адже цей показник характеризує стан активів підприємства, що гарантує постійну платоспроможність та може вчасно розрахуватись за своїми боргами та зобов'язаннями.

За рівнем ліквідності та платоспроможності можна оцінити стійкість фінансового стану підприємства. Для проведення аналізу ліквідності необхідно порівняти величини платіжних засобів (активів), які згруповані за рівнем ліквідності, з величинами зобов'язань (пасивів), які згруповані за терміновістю сплати.

Згрупуємо статті балансу підприємства в залежності від стану їх ліквідності у таблиці 2.8.

Таблиця 2.8 - Динаміка показників ліквідності балансу ПП ВТК «Лукас» за 2019-2020рр.

Види активів	2019р.	2020р.	Види пасивів	2019р.	2020р.	Зміна платіжних засобів	
						2019р.	2020р.
А ₁ Високо-ліквідні	974	31844	П ₁ Найбільш термінові	98605	100894	-97631	-69050
А ₂ Середньо-ліквідні	128916	144202	П ₂ Коротко-строкові	9867	50748	119049	93454
А ₃ Низько-ліквідні	101246	71689	П ₃ Довго-строкові	34674	7431	66572	64258
А ₄ Важко-ліквідні	131679	133159	П ₄ Постійні	219669	221821	-87990	-88662
Баланс	362815	380894	Баланс	362815	380894	-	-

2019 рік: $A1 \leq P1$; $A2 \geq P2$; $A3 \geq P3$; $A4 \leq P4$

2020 рік: $A1 \leq P1$; $A2 \geq P2$; $A3 \geq P3$; $A4 \leq P4$

За даними таблиці 2.8 як в 2019 році так і в 2020 році у підприємства спостерігається нестача високоліквідних оборотних активів для покриття найбільш термінових зобов'язань. За середньоліквідними і низьколіквідними оборотними активами спостерігається надлишок платіжних засобів: за середньоліквідними він зменшився з 119049 тис. грн. до 93454 тис. грн., а за низьколіквідними – знизився з 66572 тис. грн. до 64258 тис. грн. У цілому надлишок оборотних активів для покриття поточних і довгострокових зобов'язань і забезпечень збільшився на 672 тис. грн. або 0,76%. Таким чином, як в 2019 році, так і в 2020 році баланс не є абсолютно ліквідним у зв'язку з нестачею високоліквідних оборотних активів.

Для якісної оцінки платоспроможності і ліквідності підприємства крім аналізу ліквідності балансу виконаємо розрахунки коефіцієнтів ліквідності ПП ВТК «Лукас» та отримані результати винесемо до таблиці 2.9.

Таблиця 2.9 - Оцінка ліквідності ПП ВТК «Лукас» в 2019-2020 рр., %

Показники	2019р.	2020р.	Відхилення (+, -)
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,21	0,20
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,20	1,16	-0,04
Коефіцієнт загальної ліквідності	2,13	1,63	-0,50
Коефіцієнт платоспроможності	0,01	0,21	0,20
Коефіцієнт критичної ліквідності	1,61	1,56	-0,05
Коефіцієнт покриття запасів	2,29	3,48	1,19

За даними таблиці 2.9 та рисунку 2.7 коефіцієнт абсолютної ліквідності зріс у 21 раз, тобто з 0,01 до 0,21. Це означає, що рівень покриття поточних зобов'язань і забезпечень високоліквідними оборотними активами в 2019 році становив 1%, а в 2020 році високоліквідні активи перевищили поточні зобов'язання і забезпечення на 79%. Порівняння цього показника з

нормативним значенням ($\geq 0,2$ або $\geq 20\%$) свідчить про достатню грошову платоспроможність підприємства в аналізованих періодах.

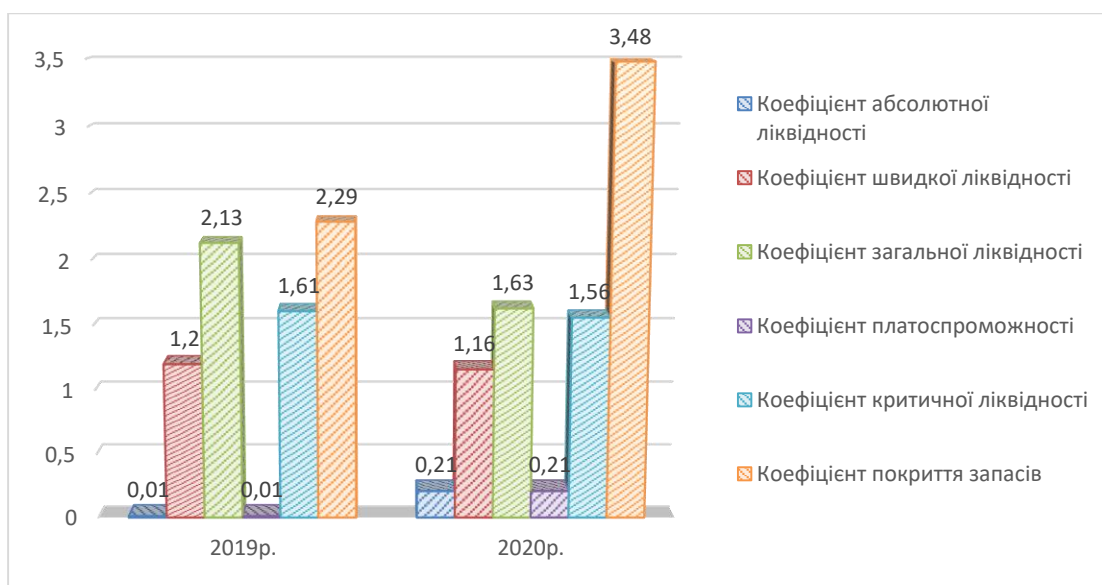

Рисунок 2.7 – Динаміка показників ліквідності ПП ВТК «Лукас» в 2019-2020 рр.

Фактичне значення коефіцієнта швидкої ліквідності зменшилося на 0,04, а коефіцієнта загальної ліквідності на 0,50. Хоча рівень показники зменшився, але вони перевищують відповідні нормативні значення ($\geq 0,7$ і $\geq 1,0$), що вказує на високий рівень розрахункової та майнової платоспроможності підприємства.

Значення показників платоспроможності відповідають нормативним значенням ($\geq 0,1$). На кінець 2019 року показник коефіцієнта платоспроможності становив 0,01, а на кінець 2020 року – 0,21, що у динаміці змін становить 0,20. Це підтверджує попередні висновки, що до високого рівня платоспроможності підприємства.

Коефіцієнт критичної ліквідності показує на скільки підприємство зможе погасити поточні зобов'язання, якщо положення стане дійсно критичним, при цьому виходять із припущення, що товарно-матеріальні запаси взагалі не мають ніякої ліквідаційної вартості. Порівняння цього показника з нормативним значенням ($\geq 1,0$) вказує на достатню можливість погашення.

Коефіцієнт покриття запасів перевищує нормативне значення ($\geq 1,0$) у два рази, що є позитивним явищем і свідчить про те, що в разі непередбачених ситуацій, підприємство матиме змогу погасити свої зобов'язання. Наявність власного оборотного капіталу вже є позитивним для підприємства, при чому можна зазначити, що значення показника протягом 2019-2020 років збільшується на 2152 тис. грн. Дана динаміка є сприятливою у діяльності підприємства, оскільки свідчить про збільшення вартості оборотного капіталу та спроможність підприємства сплачувати свої поточні зобов'язання та розширювати поточну діяльність у значній мірі.

Фінансову стійкість підприємства оцінюють за допомогою абсолютних та відносних показників. За абсолютний показник фінансової стійкості приймають визначення трикомпонентного типу фінансової стійкості (аналіз покриття власним капіталом, довгостроковим капіталом та загальним об'ємом капіталу підприємства вартості запасів та витрат).

Формування основних абсолютних показників наведені в таблиці 2.10.

Таблиця 2.10 – Оцінка фінансової стійкості ПП ВТК «Лукас» за 2019-2020 рр.

№ п/п	Показники	2019 р.	2020 р.	Відхилення (+,-)
1	2	3	4	5
1.	Власні оборотні кошти	87990	88662	672
2.	Довгострокові кредити банків	27236	400	-26836
3.	Короткострокові кредити банків	7105	46705	39600
4.	Запаси	100757	71274	-29483
5.	Наявність власних оборотних коштів і довгострокових кредитів банків для формування запасів	115226	89062	-26164
6.	Загальна величина джерел формування запасів	122331	135767	13436
7.	Надлишок (+), нестача (-) власних оборотних коштів для формування запасів	-12767	17388	30155

Закінчення таблиці 2.10

1	2	3	4	5
8.	Надлишок (+), нестача (-) власних оборотних коштів і довгострокових кредитів банків для формування запасів	14469	17788	3319
9.	Надлишок (+), нестача (-) загальної величини джерел формування запасів	21574	64493	42919
10.	Тип фінансової стійкості	Нормальна фінансова стійкість	Абсолютна фінансова стійкість	-
11.	Коефіцієнт забезпеченості запасів відповідними джерелами формування	1,14	1,25	-
12.	Надлишок (+), нестача (-) відповідних джерел формуван- ня на 1 грн. запасів, грн.	0,14	0,25	-

За результатами проведених розрахунків в таблиці 2.10 можна зробити висновок, що в 2020 році у підприємства значно покращився фінансовий стан. Про це свідчить збільшення показника власних оборотних коштів на 672 тис. грн. У 2019 році нестача власних оборотних коштів для формування запасів мала від'ємне значення, а у 2020 році цей показник має надлишок у сумі 17388 тис. грн, що у різниці становить зростання на 30155 тис. грн. Отже, підприємство ПП ВТК «Лукас» у 2020 році має ознаки абсолютної фінансової стійкості.

Зростання коефіцієнта забезпеченості запасів власними оборотними коштами з 1,14 до 1,25, а також надлишку власних оборотних коштів на 1 грн. запасів з 0,14 до 0,25 грн свідчить про позитивну динаміку фінансової стійкості підприємства за критерієм достатності власних оборотних коштів для формування запасів.

Поряд з абсолютними показниками в процесі аналізу необхідно розглянути відносні показники фінансової стійкості ПП ВТК «Лукас». Для цього виділимо ряд показників, які найбільш повно дозволять визначити рівень фінансової

стійкості підприємства, охарактеризують структуру джерел фінансування ресурсів підприємства та залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Відносні показники фінансової стійкості ПП ВТК «Лукас» приведені у таблиці 2.11.

Таблиця 2.11 – Аналіз відносних показників фінансової стійкості ПП ВТК «Лукас» у 2019-2020 рр.

Показник	2019р.	2020р.	Відхилення (+,-)
<i>Показники структури джерел формування капіталу</i>			
Коефіцієнт фінансової автономії	0,61	0,58	-0,03
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,39	0,42	0,03
Коефіцієнт фінансового ризику	0,65	0,72	0,07
Коефіцієнт фінансової стабільності	1,53	1,39	-0,14
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,14	0,03	-0,11
Коефіцієнт довгострокових зобов'язань і забезпечень	0,24	0,05	-0,19
Коефіцієнт поточних зобов'язань і забезпечень	0,76	0,95	0,19
<i>Показники стану оборотних активів</i>			
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,40	0,40	-
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами	0,38	0,36	-0,02
Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами	0,87	1,24	0,37
Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	0,01	0,36	0,35
<i>Показники стану основного капіталу</i>			
Коефіцієнт майна виробничого призначення	0,61	0,50	-0,11
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	0,34	0,31	-0,03
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	1,76	1,86	0,10

Результати виконаних розрахунків у таблиці 2.11 свідчать про нормативний рівень фінансової стійкості підприємства за показниками

структури джерел формування капіталу, так як всі вони відповідають нормативним значенням. Так, значення коефіцієнта фінансової автономії вказує на те, що у 2020 році частка власного капіталу у валюті балансу становить 58%. Це на 3% нижче у порівнянні з показником у 2019 році. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу відповідно зріс з 0,39 до 0,42 і свідчить про підвищення рівня фінансової залежності підприємства від кредиторів.

За коефіцієнтом фінансового ризику у 2019 році на 1 грн. власного капіталу припадало 65 коп. позикового капіталу, а у 2020 році – 72 коп. Відповідно значення коефіцієнта фінансової стабільності показує, що у 2019 році власний капітал перевищував позиковий капітал у 1,53 рази, а у 2020 році – у 1,39 рази. У цілому динаміка перелічених показників свідчить про зниження рівня фінансової стійкості підприємства.

Зниження коефіцієнта довгострокового залучення позикових коштів з 0,14 до 0,03 показує зменшення залежності підприємства від довгострокових зовнішніх джерел фінансування. Значення коефіцієнтів довгострокових та поточних зобов'язань і забезпечень характеризують структуру позикового капіталу, в якій частка довгострокових зобов'язань і забезпечень знизилася з 24% до 5%, а поточних зобов'язань і забезпечень відповідно підвищилася з 76% до 95%, що в цілому позитивно впливає на оцінювання фінансової стійкості підприємства.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу в продовж аналізованого періоду не змінюється за показником 40% та відповідає нормативному значенню ($> 0,1$). Отже, ступінь мобільності власного капіталу знаходиться на постійному рівні, підприємство має можливості для фінансування виробничої та інших видів діяльності.

Про достатній рівень забезпеченості підприємства власними оборотними коштами свідчать значення коефіцієнтів забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами та забезпеченості запасів власними оборотними коштами. На 2020 рік фактичний рівень першого з них перевищує нормативне

					<i>БЕП 31. 09. 002 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		49

значення ($> 0,1$) у 3,6 разів, а другого – відповідно ($> 0,5$) в 2,5 рази. У структурі оборотних активів власні фінансові ресурси становлять 36 %, а на 1 грн. запасів припадає близько 1,24 грн. власних оборотних коштів.

Значення коефіцієнта маневреності власних оборотних коштів показує, що в 2019 році серед власних оборотних активів грошові кошти становили лише 1%. У 2020 році цей рівень підвищився до 36%. Отже підприємство суттєво поліпшило характеристику фінансової стійкості щодо забезпеченості високоліквідними оборотними активами.

Коефіцієнт майна виробничого призначення змінився (знизився з 0,61 до 0,5), тому з погляду забезпеченості активами основної виробничо-господарської діяльності (основними засобами, запасами, поточними біологічними активами) підприємство зменшує свою фінансову стійкість. Коефіцієнт реальної вартості основних засобів зменшується з 0,34 до 0,31, що показує динаміку зниження частки основних засобів у валюті балансу.

За динамікою коефіцієнта співвідношення оборотних і необоротних активів підприємство підвищило рівень забезпеченості необоротних засобів оборотними коштами. Якщо в 2019 році на 1 грн. необоротних активів припадало 1,76 грн. оборотних, то в 2020 році – 1,86 грн.

Проведемо також аналіз показників запасу фінансової стійкості підприємства.

Запас фінансової стійкості – це відносний показник, який характеризує максимально допустимий відсоток зменшення фактичного операційного доходу доти, доки операційна діяльність залишатиметься беззбитковою. Чим вище значення запасу фінансової стійкості, тим більш фінансово стійким є підприємство з погляду забезпечення прибутковості операційної діяльності, тим менший ризик настання збитковості.

Запас фінансової стійкості характеризує той рівень захищеності операційної діяльності, який є у підприємства на момент розрахунку та яким можна скористатися на випадок несприятливих обставин, наприклад, у разі

					<i>БЕП 31. 09. 002 КРБ</i>	Акр.
						50
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

зменшення обсягів виробництва (реалізації) продукції. Водночас рівень запасу фінансової стійкості визначає захищеність кредиторів і постачальників від можливої несплати підприємством коштів за рахунками.

За інформацією форми №2 «Звіт про фінансові результати» за 2019 і 2020 роки проведемо розрахунок і розкриємо економічний зміст показників порогу рентабельності та запасу фінансової стійкості підприємства. Дані з розрахованих показників внесемо до таблиці 2.12

Таблиця 2.12 – Показники порогу рентабельності та запасу фінансової стійкості ПП ВТК «Лукас»

Показники	2019р.	2020р.	Відхилення	
			абсолютне, тис. грн.	відносне, %
Операційний дохід, тис. грн.	902625	1011218	108593	12,03
Операційні витрати, тис. грн.	891 371	987 760	96389	10,81
у тому числі:				
- змінні витрати	664067,33	677 933,70	13866,37	2,09
- постійні витрати	227303,67	309826,30	82522,63	36,31
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток, тис. грн	11254	23458	12204	у 2 рази
Маржинальний дохід, тис. грн	238557,67	333284,30	309726,63	40,00
Поріг рентабельності, тис. грн.	874244,88	938867,58	64622,7	7,39
Частка порогу рентабельності в операційному доході, %	0,26	0,33	0,07	-
Зона фінансової стійкості, тис. грн	28380,12	72 350,42	43970,3	у 2,5 рази
Запас фінансової стійкості, %	3,14	9,9	6,76	-

Показник запасу фінансової стійкості визначається за формулою:

$$ЗФС = \frac{ОД - ПР}{ОД} \times 100, \quad (2.1)$$

де ЗФС – запас фінансової стійкості, %;

ОД – операційний дохід, тис. грн.;

ПР – поріг рентабельності, тис. грн.

Поріг рентабельності – це вартісний показник, який характеризує суму операційного доходу, що забезпечує повне покриття операційних витрат, тобто беззбитковість операційної діяльності підприємства і визначається за формулою:

$$\text{ПР} = \frac{\text{ПВ}}{\text{КМД}}, \quad (2.2)$$

де ПР – поріг рентабельності, тис. грн.;

ПВ – постійні витрати, тис. грн.;

КМД – коефіцієнт маржинального доходу в операційному доході.

Розрахуємо показник порогу рентабельності підприємства ПП ВТК «Лукас» за аналізуючим періодом:

$$\text{ПР}_{2019} = \frac{227303,67}{0,26} = 874244,88 \text{ тис.грн.}$$

$$\text{ПР}_{2020} = \frac{309826,30}{0,33} = 938867,58 \text{ тис.грн.}$$

Запас фінансової стійкості ПП ВТК «Лукас» за аналізуючим періодом становить:

$$\text{ЗФС}_{2019} = \frac{902625 - 874244,88}{902625} \times 100 = 3,14\%$$

$$\text{ЗФС}_{2020} = \frac{1011218 - 938867,58}{1011218} \times 100 = 9,9\%$$

З приведених розрахунків порогу рентабельності та запасу фінансової стійкості можна зробити наступні висновки. За аналізований період відбулося збільшення операційного доходу підприємства на 108593 тис. грн. (12,03%), а операційні витрати зросли на 96389 тис. грн. (10,81%). Підсумком такої динаміки стало збільшення прибутку від операційної діяльності на 12204 тис. грн., що у 2 рази більше за попередній рік.

Негативним з погляду динаміки фінансової стійкості підприємства є збільшення показника порогу рентабельності на 64622,70 тис. грн, або 7,39%, але його частка в операційному доході знизилася з 96,86% до 92,85%. Тобто

					<i>БЕП 31. 09. 002 КРБ</i>	Акр.
						52
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

якщо в 2019 році для покриття операційних витрат використовувалася сума операційного доходу, що становила 96,86% від фактичного доходу, то вже в 2020 році – відповідно 92,85%.

Запас фінансової стійкості підвищився з 3,14% у 2019 році до 9,9% у 2020 році; рівень цього показника залишається низьким і свідчить про недостатню стабільність роботи підприємства за критерієм забезпечення прибутковості операційної діяльності. Але збільшення показника вказує на прояв тенденції до зростання запасу фінансової стійкості у майбутньому.

Таким чином, проведений аналіз у визначенні фінансової стійкості ПП ВТК «Лукас» протягом 2019-2020 років, дає змогу говорити про ефективну побудову системи управління фінансовою стійкістю. Проведений аналіз свідчить про підвищення ефективності виробництва, де спостерігається збільшення валового прибутку на 67162 тис. грн. (49,39%). Прибуток підприємства збільшився на 11481 тис. грн. або у 3 рази.

Аналіз фінансового стану показав, що підприємство працює рентабельно. Показники ділової активності за аналізуємий період суттєво покращились, що свідчить про ефективність господарської діяльності підприємства, але є й негативні моменти за для їх усунення необхідно запровадире деякі заходи.

В 2019-2020 роках у підприємства достатній рівень поточної платоспроможності, тобто швидко реалізовані активи перевищують короткострокові пасиви, тому підприємство є платоспроможним та може ним бути і в майбутньому.

З проведеного аналізу фінансової стійкості ПП ВТК «Лукас» в 2019-2020 роках можемо зробити висновки, що компанія мала низьку фінансову стійкість у 2019 році, яка покращується в 2020 році. Враховуючи, що в 2019 році компанія працювала прибутково, а у 2020 році отримала ще більший прибуток. Підприємству рекомендується вжити заходів для більшого підвищення фінансової стійкості.

					<i>БЕП 31. 09. 002 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		53

ВИСНОВОК

Фінансова стійкість підприємства – це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика якості його діяльності. Фінансову стійкість підприємства можна визначити як міру забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами і ступінь раціональності їх розміщення для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного повернення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями.

Головною метою аналізу фінансової стійкості є своєчасне виявлення та усунення недоліків у фінансовій діяльності підприємства і пошук резервів зміцнення фінансового стану підприємства та його платоспроможності.

Аналіз фінансової стійкості проходить в декілька етапів. На першому етапі проводиться оцінка майнового стану підприємства, вивчаються тенденції зміни активів, власного капіталу та порівнюють їх зростанням виручки від реалізації. На другому етапі проводиться коефіцієнтний аналіз фінансового стану. На третьому етапі проводиться аналіз запасу фінансової міцності.

Основними показниками, які характеризують фінансове становище підприємства є показники ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності. Дані показники залежать в основному від структури капіталу, співвідношення основних та оборотних активів, величини дебіторської та кредиторської заборгованостей, темпів приросту виручки від реалізації та чистого прибутку підприємства.

Важливим показником при оцінці фінансового стану підприємства є наявність власних оборотних коштів. Чим більший даний показник, тим фінансово стійкішим є підприємство.

Аналіз фінансового стану покликаний знайти резерви зростання підприємства і збільшити його конкурентоспроможність.

					<i>БЕП 31. 09. 000 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		54

Практичним результатом кваліфікаційної роботи був аналіз фінансового стану ПП ВТК «Лукас». Проведений аналіз господарського стану підприємства показав наступне:

- завдяки збільшенню чистого доходу (виручки) від реалізації продукції на 11,07%, відбулося зростання чистого прибутку на 11481 тис. грн., що у 3 рази більше в порівнянні з попереднім періодом;

- загальна рентабельність підприємства, тобто співвідношення прибутку до оподаткування і вартості оборотних активів підприємства, склала 26,06% на кінець 2020 року;

- на підприємстві є дещо низький запас фінансової стійкості - 9,9%, тобто, якщо виручка від реалізації зменшиться більше як на 9,9%, то підприємство отримає збитки. Але якщо врахувати що підприємство оперує значними грошовими сумами, то для отримання збитків необхідне зменшення чистої виручки від реалізації продукції на суму більше 97295,31 тис. грн., що за наявних тенденцій малоімовірно;

- основні показники ефективності використання основних засобів суттєво не змінилися, окрім збільшення фондоозброєності на 42,25%, що відбулося за рахунок зменшення середньоспискової чисельності працівників;

- покращилася структура оборотного капіталу. Значним позитивним моментом є зменшення запасів на 9,06% та зростання грошей та їх еквівалентів на 8,09%. Найбільшу питому вагу в оборотних коштах займає дебіторська заборгованість, що у 2020 році становить 37,86%.

Аналіз фінансового стану досліджуваного підприємства показав, що позитивним моментом для підприємства є збільшення власних оборотних коштів на 672 тис. грн. або на 0,76%.

Що ж стосується коефіцієнтів фінансової стійкості, то слід зазначити, що вони є на досить високому рівні. В 2020 році відбулося незначне зниження коефіцієнта фінансової автономії з 0,61 до 0,58. Коефіцієнт фінансової

					<i>БЕП 31. 09. 000 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		55

стабільності у 2020 році також зазнав зниження з 1,53 до 1,39, але він досить вище нормативного значення.

ПП ВТК «Лукас» є на хорошому рівні по показниках рентабельності. Так рентабельність активів збільшується на 3,02%, рентабельність власного капіталу – на 5%, рентабельність продажів – на 2,81%.

Хоча показники фінансового стану підприємства є вищими за нормативні, фінансовий стан ПП ВТК «Лукас» є стійким. Але підприємству все рівно слід покращувати своє фінансове становище.

Для підвищення фінансової стійкості аналізованого підприємства можемо рекомендувати наступні заходи:

- покращити ефективність використання оборотних коштів шляхом пришвидшення їх оборотності, оптимізувати оборотні активи, підвищити ефективність їх нормування;

- зменшити дебіторську заборгованість шляхом надання знижок при достроковій оплаті;

- зменшити собівартість продукції (стратегія економії витрат), що дозволить підприємству підвищити конкурентоспроможність на ринку збуту. Це можна досягти за рахунок впровадження нової техніки, технологій, більш раціонального використання як матеріальних так і трудових ресурсів, зменшення питомої ваги постійних затрат в собівартості продукції, адже зниження собівартості продукції прямо пропорційно впливає на збільшення прибутку підприємства

- виробництво і розробка нових видів продукції, які можуть зацікавити споживачів. Як відомо, підприємство активно працює на виробництво нових видів продукції, що передбачає залучення нових клієнтів та збільшення прибутків підприємства.

Наведені заходи щодо підвищення фінансової стійкості підприємства ПП ВТК «Лукас» є актуальними і рекомендовані до впровадження.

					<i>БЕП 31. 09. 000 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		56

Матеріал з міжнародної науково-практичної конференції «Наука і освіта без меж»– 2010». 2010. С. 81–88.

12. Русіна Ю.О., Полозук Ю.В. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства та фактори, що на неї впливають. International Scientific Journal. 2015. № 2. С. 91–94.

13. Савельєва А.О. Фінансова стійкість підприємства та фактори, що впливають на неї. Матеріали VII науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 14–23 березня 2018 р. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2018/paper/view/3806> (дата звернення: 24.01.2022).

14. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Підруч. для студ. вищ. навч. закл., що навч. За освітньо-проф. програмою спеціаліста зі спец. / О.М. Бандурка, М.Я. Коробов // «Фінанси», «Банківська справа»: «Облік і аудит». – 2. вид., перероб. і доп. – К.: Либідь, 2013. – 384 с.

15. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2008. - 566 с.

16. Шеремет А.Д., Сайфулін Р.С. Методика фінансового аналізу. Київ : Фінанси і статистика, 2001. 428 с.

17. Філімоненков О.С. Фінанси підприємства : навч. посібник. Київ : Кондор, 2005. 400 с.

18. Антипенко Є. Підвищення фінансової стійкості підприємства / Є.Антипенко, В. Доненко, А. Корогодська // Економічний аналіз. – 2013. – № 9. – 29-32 с.

19. Білик М.Д. Сутність і оцінка фінансового стану підприємств // Фінанси України, 2015. - №3 –117-126 с.

20. Ілясов Г. Оцінка фінансового стану підприємства // Економіст – 2009. -№6. – С. 50-54.

21. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2012. – 460 с.

					<i>БЕП 31. 09. 000 КРБ</i>	Акр.
						58
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

22. Донченко Т.В. Теоретичні основи формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. -2010. - № 1. - Т 1. - С. 23-27

23. Сідорова Т. О. Методичні підходи до управлінського аналізу фінансової стійкості підприємств [Електронний ресурс] / Т.О. Сідорова, Г.Г. Лисак // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. - 2014. - Вип. 2. - С. 37-45. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2014_2_6

24. Стащук О. В. Структура капіталу підприємства в контексті досягнення його фінансової стійкості [Електронний ресурс] / О. В. Стащук, А. В. Гриценюк // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер. : Економіка. - 2012. - Вип. 19. - С. 223-225. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2012_19_55

25. Ступка Н. М. Окремі аспекти оцінки фінансової стійкості підприємств / Н. М. Ступка // Університетські наукові записки. – 2005. – № 4(16). – С. 348-35

26. Фурман І. В. Процес управління фінансовою стійкістю підприємства та шляхи його вдосконалення [Електронний ресурс] / І. В. Фурман // Економіка. Менеджмент. Бізнес. - 2017. - № 1. - С. 31-36. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecmebi_2017_1_7

27. Абрамова І. М. Управління запасом фінансової стійкості підприємства [Електронний ресурс] / І. М. Абрамова // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. - 2014. - № 2. - С. 30-36. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2014_2_7

28. Єлецьких С. Я. Оцінювання фінансової стійкості підприємства на основі темпових показників ефективності його розвитку [Електронний ресурс] / С. Я. Єлецьких // Економічний аналіз. - 2014. - Т. 18(1). - С. 183-187. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2014_18\(1\)_27](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2014_18(1)_27)

29. Єфремова Н. Ф. Економічний зміст фінансової стійкості підприємства та фактори впливу на її рівень [Електронний ресурс] / Н. Ф. Єфремова, О. В.

					<i>БЕП 31. 09. 000 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		59

Золотарьова, К. Недашківська // Інвестиції: практика та досвід. - 2011. - № 15. - С. 46-49. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2011_15_14

30. Лук'янова В.В., Лабунець О.О. Діагностика фінансового стану підприємства та шляхи його поліпшення. Приазовський економічний вісник, 2018. Випуск 2, С. 66-69.

31. Шевченко А.В., Віленський О.Р., Пустовойт Л.С. Роль маркетингової стратегії в діяльності вітчизняних підприємств. Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць. 2018. Вип. 11. С. 69-74.

32. Шевченко А.В., Савченко А.Ю., Квітко Д. Інтегрований підхід до вивчення досвіду споживачів. Проблеми системного підходу в економіці: зб. наук. пр. Випуск 1(81)/2021. С. 105-111

					<i>БЕП 31. 09. 000 КРБ</i>	Акр.
Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		60

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОДЕСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Відділення *економічне*

Кафедра *Економіки*

Освітньо - професійна програма *«Економіка»*

Спеціальність *051 «Економіка»*

Форма навчання *денна*

**ДОДАТКИ
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

на здобуття ступеню першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему: **«Аналіз фінансової стійкості підприємства та шляхи її
підвищення на прикладі ПП ВТК «Лукас»»**

Здобувач освіти _____ (Ковальова Д.В.)

Керівник _____ (Кухарук А.А.)

ДОДАТОК 1

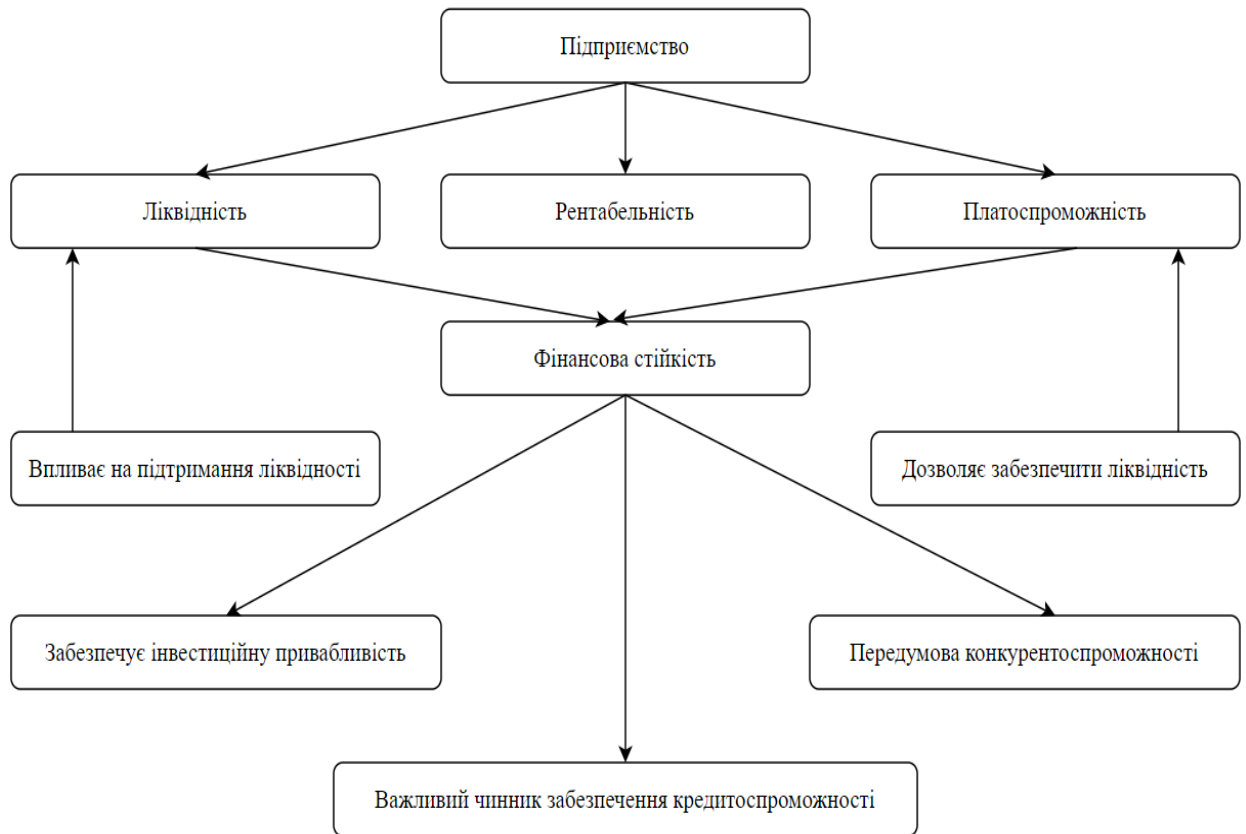

Рисунок 1.1 - Вплив фінансової стійкості на характеристики фінансового стану

ДОДАТОК 2

Рисунок 1.2 – Фактори впливу на фінансову стійкість підприємства

ДОДАТОК 3

Таблиця 1.3 - Характеристика показників фінансової стійкості, визначеної за інтегральним підходом

№ п/п	Назва показника	Суть показника	Алгоритм розрахунку
1.	Коефіцієнт покриття матеріальних запасів власними оборотними коштами	Характеризує ту частку матеріальних оборотних активів, що фінансується за рахунок власних оборотних коштів.	ВОК / МОА, де ВОК – власні оборотні кошти, МОА – матеріальні оборотні активи.
2.	Коефіцієнт маневрності власних коштів	Відображує мобільність власних джерел коштів	ВОК / ВК, де ВК – обсяг власного капіталу
3.	Індекс постійного активу	Характеризує частку основних засобів та необоротних активів у складі власних джерел коштів	ОЗ / ВК, де ОЗ – основні засоби та інші необоротні активи
4.	Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	Дає оцінку інтенсивності використання підприємством довгострокових позикових коштів на відновлення та розширення	ДК / ВК, де ДК – обсяг довгострокового капіталу підприємства
5.	Коефіцієнт накопичення зносу	Слугує для оцінки ступеня фінансування, заміни та оновлення основних засобів за рахунок їх зносу	З / Пб.в., де З – нарахована сума зносу, Пб.в. – первісна вартість основних засобів.
6.	Коефіцієнт реальної вартості майна	Характеризує рівень виробничого потенціалу підприємства	(ОЗ+ВЗ+НВ+МШП)/А, де ОЗ – вартість основних засобів; ВЗ – вартість виробничих запасів.
7.	Коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів	Відображає залежність підприємства від позикових коштів	ПК / Вк, де ПК – обсяг позикового капіталу підприємства

ДОДАТОК 4

Таблиця 2.1 - SWOT-аналіз ПП ВТК «Лукас»

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> – споживчі переваги швидко змінюються і вимагають нових продуктів; – висока якість продукції. ПП ВТК «Лукас» уважно стежить за технологічними новинками у виробництві, постійно здійснюють пошук нових видів сировини та обладнання, які б забезпечили мінімум витрат та високу якість продукції; – широкий асортимент продукції та можливість його розширення; – великий досвід роботи у даній галузі, та у різноманітних умовах; – експорт в різні країни світу; – кваліфікований менеджменту; – висока якість продукції; – хороша репутація. 	<ul style="list-style-type: none"> – залежність цінової політики підприємства від державного регулювання цін на сировину; – недостатньо налагоджені зв'язки з посередниками, що позначається на збуті продукції; – залежність від імпортних поставок деяких сировинних компонентів (наприклад, добавки, есенції); – недостатньо активна рекламна діяльність.
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> – вихід на новий ринок; – збільшення експорту. Закріпити свої лідерські позиції за рахунок експорту продукції; – освоєння нових видів продукції, надання додаткових послуг, можливе захоплення більшої частки ринку; – пошуку нових шляхів задоволення потреб споживачів. 	<ul style="list-style-type: none"> – можливе зниження цін на світових ринках; – природні фактори. На прибутки компаній може негативно вплинути неврожай; – зростання рівня інфляції, підвищення цін та зниження попиту населення, що звузить потенційний круг споживачів продукції; – зниження митних бар'єрів для імпортової продукції; – зростання контрабандних поставок продукції на внутрішній ринок України.

ДОДАТОК 5

Таблиця 2.2 - Техніко-економічні показники діяльності підприємства

Показник	2019 р.	2020 р.	Відхилення	
			абсолютне	відносне
1	2	3	4	5
Обсяг виробництва продукції, тис. грн.	951355	1078590	127235	13,37
Чистий дохід від реалізації продукції (робіт, послуг), тис. грн.	884819	982781	97962	11,07
Середньоспискова чисельність працівників, осіб	1054	978	-76	-7,21
Продуктивність праці, тис. грн/особу	902,61	1102,85	200,24	22,18
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	132022	120423	-11599	-8,79
Фондовіддача	3,62	3,67	0,05	1,38
Середньорічна вартість оборотних коштів, тис. грн.	217037	239435,5	22398,5	10,32
Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	4,08	4,10	0,03	0,68
Середньорічна вартість активів, тис. грн.	357389,5	371854,5	14465	4,05
Власний капітал, тис. грн.	219669	221821	2152	0,98
Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг), тис. грн.	748841	779641	30800	4,11
Операційні витрати, тис.грн.	870872	980307	109435	12,57
Операційні витрати на одну гривну чистого доходу, грн.	0,98	1,00	0,01	1,35
Валовий прибуток, тис. грн.	135978	203140	67162	49,39
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	11254	23458	12204	у 2 р.
Чистий прибуток, тис. грн.	5849	17330	11481	у 3 р.
Рентабельність виробничих витрат, %	18,16	26,06	7,90	-
Рентабельність власного капіталу, %	2,66	7,81	5,15	-
Рентабельність продажів, %	0,66	1,76	1,10	-
Рентабельність реалізованої продукції, %	15,37	20,67	5,30	-

ДОДАТОК 6

Таблиця 2.7 – Аналіз ділової активності підприємства за показниками оборотності активів і пасивів

Показники	2019р.	2020р.	Відхилення	
			абсолютне, тис. грн.	відносне, %
1	2	3	4	5
<i>Показники ділової активності</i>				
Коефіцієнт обертання активів	2,48	2,64	0,16	6,45
Тривалість одного обороту активів, днів	145	136	-9	-6,21
Коефіцієнт обертання оборотних активів	4,08	4,10	0,02	0,49
Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	88	87	-1	-1,12
Коефіцієнт обертання запасів	7,32	9,06	1,74	23,77
Тривалість одного обороту запасів, днів	50	40	-10	-20
Коефіцієнт обертання поточної дебіторської заборгованості	7,92	7,20	-0,72	-9,10
Тривалість одного обороту поточної дебіторської заборгованості, дні	46	50	4	8,70
Коефіцієнт обертання власного капіталу	4,07	4,45	0,38	9,34
Тривалість одного обороту власного капіталу, днів	88	81	-7	-7,95
Коефіцієнт обертання поточної кредиторської заборгованості	8,05	7,82	-0,23	-2,86
Тривалість одного обороту поточної кредиторської заборгованості, днів	45	46	1	2,22
Тривалість операційного циклу, днів	96	90	-6	-6,25
Тривалість фінансового циклу, днів	51	44	-7	-13,73

ДОДАТОК 7

Таблиця 2.10 – Оцінка фінансової стійкості ПП ВТК «Лукас» за 2019-2020 рр.

№ п/п	Показники	2019 р.	2020 р.	Відхилення (+,-)
1.	Власні оборотні кошти	87990	88662	672
2.	Довгострокові кредити банків	27236	400	-26836
3.	Короткострокові кредити банків	7105	46705	39600
4.	Запаси	100757	71274	-29483
5.	Наявність власних оборотних коштів і довгострокових кредитів банків для формування запасів	115226	89062	-26164
6.	Загальна величина джерел формування запасів	122331	135767	13436
7.	Надлишок (+), нестача (-) власних оборотних коштів для формування запасів	-12767	17388	30155
8.	Надлишок (+), нестача (-) власних оборотних коштів і довгострокових кредитів банків для формування запасів	14469	17788	3319
9.	Надлишок (+), нестача (-) загальної величини джерел формування запасів	21574	64493	42919
10.	Тип фінансової стійкості	Нормально стійкий фінансовий стан	Абсолютна фінансова стійкість	-
11.	Коефіцієнт забезпеченості запасів відповідними джерелами формування	1,14	1,25	-
12.	Надлишок (+), нестача (-) відповідних джерел формування на 1 грн. запасів, грн.	0,14	0,25	-

ДОДАТОК 8

Таблиця 2.11 – Аналіз відносних показників фінансової стійкості ПП ВТК «Лукас» у 2019-2020 рр.

Показник	2019р.	2020р.	Відхилення (+,-)
<i>Показники структури джерел формування капіталу</i>			
Коефіцієнт фінансової автономії	0,61	0,58	-0,03
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,39	0,42	0,03
Коефіцієнт фінансового ризику	0,65	0,72	0,07
Коефіцієнт фінансової стабільності	1,53	1,39	-0,14
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,14	0,03	-0,11
Коефіцієнт довгострокових зобов'язань і забезпечень	0,24	0,05	-0,19
Коефіцієнт поточних зобов'язань і забезпечень	0,76	0,95	0,19
<i>Показники стану оборотних активів</i>			
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,40	0,40	-
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами	0,38	0,36	-0,02
Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами	0,87	1,24	0,37
Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	0,01	0,36	0,35
<i>Показники стану основного капіталу</i>			
Коефіцієнт майна виробничого призначення	0,61	0,50	-0,11
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	0,34	0,31	-0,03
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	1,76	1,86	0,10